

POLITIA

R E V I S T Ă P O L I Ţ I E N E A S C Ă

ANUL VI

SEPT. — OCT. 1925

NO. 9 — 10

DIRECTOR: GEORGIU GHENDI

S U M A R U L :

1. Criza de represiune. Reorganizarea institu-
ţiunilor de apărare socială Dr. C. E. Decuseară
2. Plata salariilor în aur N. Chiulea
3. Memoriul poliţiştilor din provincie G. Chendi
4. Poliţia în Laborator Dr. E. Bayle
5. Criptografia în poliţie Maior E. Cantea
6. Refacerea morală E. Pulca
7. Premii, Gardieni şi Inchisori B. Brănişteanu

Informaţiuni, Buletinul de Urmăriri. Lucruri mici din lumea mare.

REDACTIA ŞI ADMINISTRAŢIA: CLUJ, STRADA BĂII 3

A B O N A M E N T E :

- Pentru bănci, birouri, societăţi şi comercianţi 1000 lei**
Pentru autorităţile urbane 500 lei
Pentru autorităţile rurale 300 lei
Pentru funcţionarii de poliţie 100 lei
Pentru toate celelalte autorităţi precum şi ediţia de lux 1000 lei

Abonamentele şi reclamele se plătesc înainte

CRIZA DE REPRESIUNE

REORGANIZAREA INSTITUȚIUNILOR DE APĂRARE SOCIALĂ

I. Cauzele și efectele actualei crize de represiune

1. Evidența actualei crize de represiune. 2. Perioadele de tranziție prielnice dezvoltării criminalității. 3. Caracterile activității antisociale: perzistența, virulența și adaptabilitatea la condițiile de evoluție. 4. Tendința de transformare a dreptului penal din artă juridică în știință pozitivă. 5. Importanța infractorului în opera de represiune. 6. Problema apărării sociale, reorganizarea organelor de investigație (poliția judiciară), de represiune (instanțele judecătorești) și de execuțiune (autoritățile penitenciare. — 7. Necesitatea strânsii lor colaborări la opera de apărare socială.

1. Toată lumea cinstită și muncitoare este aztăzi într'o permanentă stare de îngrijorare față de evidenta creștere și virulență a actelor criminale¹⁾ și delictuoase, cari tulbură liniștea și siguranța socială. Și toată această lume necunoscătoare a cauzelor reale, invinuește când organele polițienesti că nu-și fac datoria, când instanțele judecătorești că sunt extrem de indulgente în aplicarea pedepselor, când penitenciarele acuzându-le că sunt focare de corupțiune, sau o școală a crimei.

Însă toate aceste acuzațiuni nu sunt întemeiate decât într'o minimă parte, căci se pierde din vedere că această stare anormală mai mult sau mai puțin agravată, dăinuește aproape pretutindeni unde ravagiile rășboiului se simt, ca o consecință de neînăturat a crizei morale, economice, politice și sociale prin care trece omenirea aztăzi.

Numai văzută în lumina acestei perspective, putem să judecăm cu tot calmul criza de represiune prin care trecem, criză deasemeni latentă și înainte de rășboiu, la agravarea căreia contribuise în mod permanent sistemul de represiune pe care legislațiunile penale îl mai mențin încă, cu toate că nu mai corespunde în bună parte nevoilor actuale de apărare socială.²⁾

Această criză a fost observată și de fostul Ministru de Justiție Mihail Antonescu prin circulara adresată șefilor parchetelor tribunalelor la 23 Sept. 1923 (No 39)³⁾: „Poporul nostru care a suferit nu numai din cauza greutăților rășboiului, zice circulara, dar și din cauza ocupațiunei fără milă a dușmanilor, a avut pagube materiale enorme. Acestea probabil se vor repara cu mari greutăți și într'un timp îndelungat. Însă desigur că paguba noastră cea mai însemnată după urma rășboiului consistă în *pervertirea caracterelor, în dezvoltarea gustului de a se îmbogăți fără muncă, în lipsa respectului pentru persoana și averea omului.*

Exemplele ce se văd în toate zilelele ne arată că puterea morală, care constituie podoaba cea mai frumoasă a omului a scăzut în urma rășboiului în țara noastră, ca și în toate țările.

Această criză morală este poate mai greu de combătut de cât cea economică. Suntem datorii a examina cu atențiune această situațiune critică „și să cautăm prin toate mijloacele a îndrepta spiritul public către o concepție mai justă a moralei și a dreptului.

Autorităților publice le incumbă în primul rând

1) Astfel crimele în *Vechiul Regat* și *Basarabia* au crescut de la 1065 în 1919 la 1700 în 1923, arătând astfel o creștere progresivă anuală de 11.5%, ceea ce este destul de îngrijitoare, dacă mai adăugăm, la aceasta și numărul crimelor comise în Bucovina și *Transilvania* ajungem la aproape 3.400 crime anuale, ceea ce raportat la cifra populațiunei revine aproape 3 crime la 10.000 locuitori. Și nu sunt cuprinse aici, decât crimele ale căror autori au fost descoperiți și condamnați de către instanțele judecătorești, prin urmare criminalitatea virtuală este cu mult mai mare.

În *Vechiul regat* și *Basarabia* se observă în deosebi o creștere extrem de îngrijitoare a crimelor de tâlhărie, cari în 1923 au atins suma de 471, contribuind astfel cu 28% din totalul crimelor comise.

Numărul delictelor este deasemenea într'o creștere destul de îngrijitoare.

Toate aceste constatări ne pune în lumină o creștere a criminalității și delicvenții de după rășboiu, cu mult superioară celei dinainte, — datorită în mare parte crizei de represiune, ale căreia cauze tocmai vroim să le cercetăm în studiul de față.

2) Vezi studiul nostru din *Biblioteca Juridică* No. 15 a dlui Dem. D. Stoienescu; Reformarea legislațiunei noastre penale: I. Codul penal.

3) Publicată în *Curierul Judiciar* No. 36 din 1921, pag. 565.

această datorie, fiindcă prin bunele lor exemple influențează moravurile, iar prin sancțiunile ce aduc abaterilor de la datorie, pot îndrepta pe calea binelui pe cei rătăciți.

Însă dacă constatările fostului Ministru de Justiție sunt întemeiate în fapt, optimismul său nu pare a fi întemeiat, căci măsurile ce le preconizează nu vor putea vindeca răul, care este înrădăcinat în organismul individual, cât și cel social, mai mult de cât ni-l inchipuim.

Trebuie o sforțare permanentă și stăruitoare de zi cu zi a tuturor organelor de apărare socială: a *autorităților administrative și polițienesti, instanțelor represive și autorităților penitenciare* spre a putea înfrâna demoralizarea și nerespectul legilor.

Concomitent trebuie infierate și toate abuzurile sub orice formă s'ar manifesta, abuzuri, cari de cele mai multe ori scapă sancțiunilor legiuite prin intervențiuni lăaturalnice.

2. Întotdeauna însă, perioadele de tranziție, cari au urmat cataclismelor sociale, au fost un mediu prielnic pentru dezvoltarea criminalității.

Henry Joly în *France criminelle*, ne arată prin date statistice, înafară de orice îndoială, că procentul crimelor, delictelor și contravențiunilor a crescut cu peste 20% peste media normală în perioada de la 1870—75, următoare rășboiului Franco-german.

Dacă avem în vedere că rășboiul din 1870 n'a produs desechilibrul pe care l'a produs rășboiul mondial, ne putem atunci de seama cât de prielnic este aztăzi mediul pentru dezvoltarea criminalității și delicvenței, și cât de stăruitoare trebuie să fie sforțările tuturor organelor, cari contribuiesc la represiunea actelor antisociale.

După constatarea făcută de un medic italian Rispati, rășboiul de tranșee a îndobitocit caracterele, a pervertit simțemintele altruiste, și a creat o stare anormală de a trăi în desfrâu și plăceri, disprețuind munca cinstită și ordonată, la indivizi, cari înainte erau destul de normali. Și explicația acestui fenomen bio-psihologic nu este greu de explicat: După cum marea rășcolită în adâncuri de uragan asvârle la suprafață toată drojdia ce zăcea în paturile ei inferioare, înlănțuită de puterea echilibrului, care păstra liniștea apelor sale clare, tot așa și organismul social rășcolit în adâncurile sale de un cataclism social, cum a fost acela la care am asistat, a scos la suprafață instinctele rele cari stăteau în mod latent ascunse în straturile ei inferioare — ne mai gășind rezistența necesară a factorilor, cari paralizau aceste manifestări antisociale, factori slăbiți de comoțiunea cataclismului rășboiului mondial.

Că după orice desechilibru, era firesc ca forțele cari țineau în frâu elementele dezagregării sociale, să fie slăbite și era natural ca aceste elemente antisociale se găsească un teren mai prielnic pentru activitatea lor.

Ori, echilibrul se va restabili mai de vreme sau mai târziu, după puterea de reacțiune a organismului social și după doza sa de sănătate.

Nu putem însă afirmă, că organismul nostru social este într'o stare de maladie care să ne îngrijoreze, starea actuală de criză morală, economică și socială n'a fost atât de profundă, ea este mai mult la suprafață, mult mai simțită la orașe, de cât la sate, și nu ne îndoim o clipă de reacțiunea vîguroasă ce va urma de jos în sus, de la sate la orașe, căci pătura țărănească este mai conservatoare, mai impasibilă la schimbările brusce, și acestui fapt se datorește că noile idei ale bolșevicilor nu au gășit un teren prielnic în țara noastră.

Este de suprema datorie a păturei culte de la orașe ca să înviorize reacțiunea binefăcătoare morală, că să înlature cauzele generale de ordin economic și social, pe care s'a altoit actuala criză de represiune, ca activitatea antisocială să fie stăvilită în mersul ei ascendent, căci nu

rebuie să uităm că fenomenul criminalității, nu poate fi nici neglijat, nici tratat cu ușurință. — Această activitate antisocială are persistența unui fenomen, care trebuie cercetat în cauzele și efectele lui.

3. Crima ca și delictul este produsul unei activități antisociale și ca atare reprimarea lor este strâns legată de cunoașterea factorilor cari contribuiesc la producerea lor, factori cari înrăuiesc asupra indivizilor cu constituție fiziologică, biologică și psihologică atât de variată.

De aceea azi o întreagă știință s'a clădit pe descoperirea acestor factori, cunoscută sub numele *criminologie* sau *sociologie criminală*.

Caracterele acestei activități antisociale sunt: *persistența în reproducere, virulență în manifestare și putere de adaptabilitate la noile condițiuni de evoluție*.

a) *Perzistență în reproducere*. După marele statistician belgian *Quetlet*,⁴⁾ crimele și delicturile urmează o normă prestabilită în reproducerea lor, ca și nașterile, morțile sau căsătoriile, deci în mod fatal în cutare an trebuie să se întâmple atâtea crime sau delicturi.

Enrico Ferri ocupându-se de acest caracter al criminalității, îl explică prin legea *saturațiunii și suprasaturațiunii criminale*. Legea *saturațiunii* dictează că în fie care an să se comită cam același număr de crime, deci există o limită pe care criminalitatea nu o depășește. Dacă totuși ea a depășit-o, neapărat trebuie să fie intervenit cauze speciale de *supra-saturațiune* ca: de pildă, o criză economică, un războiu, o revoluție etc.⁵⁾

b) După *Tarde* virulența acestei activități antisociale este în raport invers cu progresul și evoluția socială.⁶⁾

Intr'adevăr s'a observat că de unde până acuma un veac preponderau crimele de sânge (omorurile și asasinările), astăzi din contră să vădește o descreștere a lor, spre a face loc unei creșteri a crimelor și delicturilor contra proprietății ca: furturi, escrocherii, falșuri, delapidări, tâlhării, etc.

Deci violența și brutalitatea în comiterea crimelor este înlocuită astăzi prin dol, prin fraudă.

c) În sfârșit *această activitate antisocială știe să se adapteze condițiunilor de evoluție ale societății*.⁷⁾

Criminalii și delicvenții moderni au știut să-și apropie toate mijloacele tehnice ale progresului spre a se sustrage operii de reprimare (vezi cazul bandei Bonôt, soților Humbert, în Franța; cazul lui Dâmboviceanu, Terente, etc. la noi).

Criminalul nu mai este azi un profan, el caută să-și perfecționeze mijloacele de exercitare a meserii sale, uzând de toate metodele pe care tehnica i le pune la dispoziție, ca să fie cât mai la adăpost de orice risc profesional.

Ziarul „Le Temps” semnala de curând cazul unor criminali, cari au pus la contribuție și aeroplanul pentru a scăpa urmăritorilor, nu mai vorbim de automobil, de telegrafie fără fir, etc., pe cari criminalii de rasă le întrebuintează cu o adevărată adresă.

În aceste împrejurări, se înțelege de la sine, cât de anevoioasă devine opera de înfrânare a acestei activități criminale, mai ales pentru o poliție judiciară, care se servește încă de vechi metode, de *rutina veche*, și nu ține seamă de aceste caractere noi pe care criminalitatea le-a îmbrăcat, și pe care realitatea ni le pune cu atâta brutalitate în evidență.

Dupăcum ne spune *Locard*, tipuri de detectivi ca *Lecoq* sau *Sherloch Holmes*, create de *Gaborian* sau *Conan Doyle* deși nu au existat decât în romane, însă ei au fost precursorii adevăraților polițiști cari s'au lepădat de rutină și au îmbrățișat metodele preconizate de acești autori ca să ajungă la descoperirea crimelor

prin *cercetarea impresiunilor digitale, a urmelor lăsate de infractor, prin expertiza documentelor scrise*, adică de toate acele mijloace tehnice pe care știința i le pune la îndemână, spre a putea lupta cu arme egale cu acești abili infractori.⁸⁾

4. După cum am mai spus, dacă astăzi suntem în plină criză de reprimare, aceasta se datorește în mare parte și faptului că suntem în plină transformare a dreptului penal.

În adevăr dreptul penal care până acum era o *artă*, care consta în interpretarea abilă și abstractă a textelor de legi, făurite de multe ori înafară de realitatea vieții, de câteva decenii el este într'o perioadă de prefacere, poate nu încă bine consolidată, spre a-l transforma într'o *știință* de observațiune și experimentațiune.

Desigur că această transformare e încă la începuturile ei — și noul proiect de cod penal întocmit în 1921 de *Enrico Ferri* pe baza observațiunilor făcute de un *Cesar Lombroso*, *Garofulo*, etc. a dat loc la interesante discuțiuni, cari deschid noi orizontări dreptului penal.

Cum a spus *Paulucci di Calboli*; „noii adepți a școlii pozitivistice au spart clopotul de sticlă sub care era așezat cu religiozitate criminalul, pentru a-i analiza constituțiunea sa organică și psihică cu ajutorul factorilor antropologici, fizici și sociali.

După cum progresul realizat în știința medicală a făcut ca pivotul să se abată de la boală la bolnav, tot așa în câmpul juridic, observațiunea asupra făptuitorului decât asupra faptului, asupra criminalului, decât asupra crimei.

Subiectivitatea delicventului capătă astfel din zi în zi o însemnătate mult mai mare decât faptul criminal obiectiv.”⁹⁾

Prin urmare se observă o tendință formă de a se consolida știința dreptului penal într'o direcțiune pozitivă ca și *medicina*, înlocuindu-se dialectica juridică prin metoda experimentală.

Se înțelege de la sine că această realizare nu este încă pe deplin înfăptuită și că legiuitorul penal stă încă într'o expectativă cuminte, însă nu va întârzia mersul progresiv al necesităților, cari cer ca apărarea socială să se exercite în condițiuni cât mai satisfăcătoare pentru a putea stăvili fenomenul criminalității, care din zi în zi ia proporții mai îngrijitoare.

Și poate într'un viitor nu prea depărtat după cum medicina are leacuri sigure pentru anumite boli, tot așa și știința dreptului penal va avea remedii sigure pentru amendarea delicvenților curabili.

Se înțelege că pentru criminalii incurabili nu va fi alt mijloc decât izolarea lor din sinul societății, după cum bonlaviu incurabili sunt internați în azile speciale.

Un fapt este înafară de orice îndoială, că legiuitorul penal va trebui să țină seamă în deopotrivă măsură de faptele materiale ale actului criminal, ca și de condițiunile fiziologice și psihologice ale criminalului, pentru a putea edicta o sancțiune, o pedeapsă, care să aibă influență asupra autorului, și în acelaș timp societatea să fie mai eficace apărată contra crimelor sau faptelor delictuoase.

5. După cum am spus această transformare a dreptului penal se observe nu numai în opera doctrinarilor, ci și în legislațiunile penale mai recente.

Italia este în fruntea țărilor, cari se sforțează ca să fixeze în texte pozitive de lege această transformare stabilind mijloace noi de investigațiune, ca și de reprimare în raport atât cu gradul de *nocivitate* a infractorilor — altele pentru *recidiviști*, altele pentru *delicvenții primari*, de ocaziune; cu vârsta: *minori* și *majori*; cu sexul: *bărbați* și *femei*. etc.

Deci iață cum se pune *problema apărării sociale* în întregul ei.

⁸⁾ *Ed. Locard*. *Policiers de Roman et de Laboratoire*. Paris. Payot 1924.

⁹⁾ *R. Paulucci di Calboli*: *Nouovi orizzonti degele legislațiune criminale*, pag. 2.

⁴⁾ *Quetlet*. *La Thisique sociale* . . .

⁵⁾ Vezi și studiul d. *V. V. Pella*, *Viața și reprimarea în Revista Penală*. An. III, No. 3 și 4.

⁶⁾ *Tarde*. *La Philosophie pénale*.

⁷⁾ *Ed. Brice*. *L'adaptation de la criminalité aux évolutions de la société et du progrès*.

La complexitatea factorilor cari produc această activitate antisocială, cum a observat *Maxwell*, trebuie să corespundă o complexitate a mijloacelor de înfrânare și de apărare socială.¹⁰⁾

Prin urmare fenomenul criminalității, care se prezintă și se va produce cu permanența unei legi, fiind datorit multiplei cauze: unele de origine bio-fizo-psihologică, altele de natură socială, în mod necesar acțiunea de combatere trebuie să aibă în vedere acești factori pentru a putea în mod *real* să-i paralizeze în evoluția lor distructivă, deci sancțiunile trebuie să varieze după natura cazurilor.

Numai în aceste condițiuni se va putea realiza o represiune eficace mai ales în vremurile de față, când criza ei a ajuns atât de acută.

6. Însă ca dreptul penal să poată realiza această represiune pe care însăși necesitățile de apărare socială i-o impun, are nevoie de colaborarea coordonată, stăruitoare și neapărată a trei factori de o egală importanță: *organele de investigațiune* (poliția judiciară); *organele de represiune* (instanțele de judecată) și *organele de execuțiune a pedepselor prescrise* (autoritățile penitenciare).

Acești trei stâlpi sunt fundamentul pe care se poate clădi o durabilă operă de apărare socială.

În adevăr: poliția judiciară are ca misiune odată ce crima sau delictul s'a comis să înceapă în mod prompt, sigur și fără șovăire opera de *investigațiune*, de descoperire a infractorului în colaborare cu ministerul public, procurorul, judecătorul de instrucție; instanțele de represiune, de judecată îndată ce infractorul a fost descoperit să procedă la aplicarea *diagnosticului*, adică la dozarea pedepsei în raport cu gradul de nocivitate și pericolozitate a infractorului, căutând să elimineze din societate pe cel incorigibil, să amendeze, să îndrepte pe cel corigibil; în sfârșit autoritățile penitenciare conformându-se prescripțiilor legale, să caute prin mijloacele cele mai potrivite și prielnice, ca atunci când corigarea este posibilă condamnatul să fie redat societății pocăit și refăcut, și capabil de a rezista tentațiunilor spre a nu-l sili să mai recidiveze.

Deși asupra acestor principii s'ar părea banal cuiva ca să se mai insiste, ele fiind cunoscute de toată lumea, în realitate însă, aceste organe ale apărării sociale lucrează atât de separat, încât în cele mai dese cazuri, ele aduc din contră o slăbire a represiunii.

Nu cităm decât câteva cazuri: iată un recidivist învederat, care este condamnat a 4-a oară pentru furt, la *3 luni închisoare!*¹¹⁾

Dacă s'ar fi făcut apel la luminile poliției judiciare, care cunoștea antecedentele acestui delicvent nu s'ar fi produs această enormitate, care aduce o gravă știrbire operei de represiune.

Alt caz: În urma unor stăruitoare investigațiuni bandiții Tomescu și Munteanu sunt prinși și depuși într'un penitenciar din provincie, și după o lună dispar ca să-și continue în sezon isprăvile lor banditești.

Dacă autoritățile penitenciare ar fi luat informațiuni de la poliția judiciară asupra antecedentelor acestor bandiți, ar fi luat măsurile de rigoare, și nu ar fi fost trase pe sfoară de bandiții, cari simulau o paralizie, ca să se sustragă vigilenței personalului penitenciar.

În sfârșit, am putea înmulți cazurile, care să ne arate că din lipsa de coordonare între activitatea acestor trei organe ale apărării sociale, represiunea se exercită în condițiuni, cari permit infractorilor să-și continue opera nestânjeniti.

Și nimic nu contribuie mai mult la slăbirea represiunii, decât acțiunile tardive sau incomplete cari să iau de aceste organe, în cele mai adese cazuri, și astăzi este aproape curentă credința în poporul de jos că: *dacă ești șmecher, poți să te sustragi pedepsei; că dacă ai*

proptele poți să devii nepedepsibil; că dacă ai bani scapi de pușcărie, căci avocații atât așteaptă!...

Ori aceste considerațiuni, cari prind în mregele lor mințile simple stingenesc nu numai opera de represiune, dar paralizează și efectul legilor cari au de scop tocmai înfrânarea acțiunilor antisociale.

Un bătrân țaran mi se plângea acum un an, că vecinul său care i-a omorât unicul copil, se plimbă de mai bine de doi ani, fără că să-și fi căpătat pedeapsa meritată. — „Ce să faci, domnule, dacă a dat bani, la avocați mari, o să scape!...”, își încheia el, constatarea.

El nu-și putea închipui că această tardivitate a aplicării pedepsei se datora anevoioasei funcționari a Curților cu jurați, mai ales după războiu, când cei puși în libertate, se judecă cu anii, ca în procesele civile!...

7. Prin urmare, între aceste organe ale represiunii sociale, trebuie să existe o colaborare așa de strânsă, în cât trebuie să se completeze unele pe altele în opera de apărare socială, ca infractorul să nu mai aibă puțința de a scăpa de pedeapsa meritată.

Căci, ce ar putea face instanțele de judecată cu o poliție judiciară desorganizată și incapabilă de a lupta cu acest microb necunoscut: *criminalul?*

Ce foloase ar putea aduce o poliție judiciară oricât de bine ar fi ea organizată și capabilă, dacă instanțele de judecată ar fi prea indulgente sau prea puțin scrupuloase în aplicare pedepselor?

În sfârșit, oricât de vigilente și capabile ar fi organele polițienești, oricât de severe ar fi instanțele judecătorești în pedepsirea infractorului, dacă autoritățile penitenciare nu-și vor da silința să reformeze moralul acestor infractori în timpul cât își fac osândă, — și peste 80% sunt capabili de a se corija dacă sunt supuși unui tratament penitenciar conștiincios, — pe care îi lasă să-și perfecționeze școala viciului și a crimei, rezultatul va fi tot așa de dezastruos ca și impunitatea, nepedepsirea, căci infractorul va eși mai rău, decât a intrat în temniță!...

Așa dar colaborarea acestor organe trebuie să fie coordonată și succesivă, ca totul să tindă la scopul natural al acestor instituțiuni de apărare socială: *asigurarea, garantarea liniștei, siguranței și ordinii sociale.*

Cum actuala criză de represiune nu se va putea atenua fără reorganizarea acestor instituțiuni, în articolele următoare vom arăta cum acestea trebuiesc îmbunătățite pentru a fi la nivelul cerințelor moderne, pentru a putea garanta progresul și pașnica evoluție a României-Mari și întregite în hotarale ei firești.

Căci, nu trebuie să uităm o clipă, că România fiind pe diagonala atâtor curente, uneori potrivnice pașnicei ei dezvoltări, ea trebuie să fie bine apărată, spre a nu găsi un teren prielnic acțiunile antisociale, ori de ce natură ar fi ele, cari contribuiesc să fie stăvilite chiar la începuturile lor.

Numai prin micșorarea crizei de represiune, se vor putea întări sentimentele altruiste și morale, atât de atrofiate de psihoza marelui războiu, — ca organismul social sănătos și reintinerit să reacționeze puternic contra acțiunilor rele, ca autorii lor să fie stângeniți, ca fenomenul criminalității să se reducă la proporțiunile normale, înlăturându-se toate cauzele de supra saturațiune, care i-au mărit virulența, mai ales după războiu.

Aceasta va fi singura politică criminală înțeleaptă, care urmată cu persistență va duce negreșit la micșorarea criminalității, la întărirea sentimentului moral, la eliminarea elementelor inadapabile vieții sociale.

E. C. DECUSARĂ

Doctor în drept din Paris.
Secretarul general al Cercului
de studii penale, penitenciare
și de poliție științifică.

¹⁰⁾ *Maxwell*. Le crime et la société, pag. 296.

¹¹⁾ Vezi Revista Paza. Anul 1, No. 1.

PLATA SALARIILOR ÎN AUR

La fiecare nouă întocmire de buget se discută chestiunea salariilor funcționarilor publici. Aceasta dovedește că se recunoaște că tratamentul funcționarilor este încă neîndestulător și că suntem departe de viața normală a Statului. Desigur că nu plata funcționarilor este chestiunea cea mai importantă în Stat și nici exploatarea funcționarilor, un scop al acestuia. Organizarea Statului, organizarea serviciilor publice, creierea și organizarea instituțiilor de folos obștească, progresul și civilizarea țării trebuie să fie preocupările cele mai de căpetenie la întocmirea unui buget. Dar nici nu poate fi vorba de toate acestea, dacă Statul nu va avea la îndemână elemente superioare, active și devotate, funcționari buni, cari să poată în funcție, cu pricepere, serviciile și instituțiile Statului. Iar pe aceștia nu-i poate avea, decât dacă îi tratează onorabil, dacă le dă puțință de viață cinstită și de progres, dacă îi remunerază după merit și munca pe care o depune fiecare. Astfel că, deși chestiunea salariilor funcționarilor nu este cea mai importantă în Stat, totuși ea este pârgăhia de echilibru a vieții publice.

Cu prilejul întocmirii bugetului pe anul 1926 chestiunea a fost adusă într-o formă nouă. Pentru întâia oară astăzi s'a vorbit la Ministerul de finanțe despre plata salariilor funcționarilor publici în aur. Chestiunea a fost discutată mai de mult în presă; unele partide politice au luat angajamente solemne, față de funcționari; altele au luat angajamente precise, și anume plata pe jumătate în aur în primul an, și apoi cu o urcare din an în an cu 10 la sută, astfel ca în cinci ani să se ajungă la plata salariilor în întregime în aur, dar oficialitatea nu luase această chestiune încă în considerație. Este îmbucurător faptul că Ministerul de finanțe începe a-și pune chestiunea plăților în aur, fiindcă în curând va termina prin a se convinge deplin de necesitatea rezolvării acestei chestiuni, după cum alte guverne, dintre care unele ale unor țări invinse, și-au pus-o și au rezolvat-o mai de mult.

Din nefericire și de data aceasta chestiunea nu este privită cu sinceritate și seriozitate.

Plata salariilor în aur este condiționată întâiu de un eventual disponibil bugetar și apoi de o sumă de circa 3 miliarde lei pe care Ministerul de finanțe ar fi dispus să o jertfească îmbunătățirii soartei funcționarilor publici. În aceste limite, Ministerul de finanțe crede că retrogradând formal pe funcționarii superiori ai ministerelor să plătească salariile din 1914, socotind leul aur la 20 lei hârtie pentru funcționarii inferiori și la 18 lei hârtie pentru funcționarii superiori.

Să examinăm pe rând aceste limite.

Eventualul disponibil bugetar depinde de două elemente.

Întâiu este executarea bugetului pe 1925, adică rezultatul bugetului pe acest an. Evident că interesează deosebit de mult, dacă acest buget va da un excedent, adică dacă evaluările de venituri, făcute la începutul anului, nu au fost exagerate. Din datele publicate până acum, deși bugetul se încheie definitiv la 1 iunie 1926, se poate deduce că bugetul pe 1925 se va solda cu un excedent de un miliard jumătate și prin urmare evaluările veniturilor pe anul 1926 vor putea fi mai mari, adică în conformitate cu cele realizate în 1925. Plusurile de venituri pe care le vor da urcările diferitelor taxe și prețuri ale serviciilor publice, ce se proiectează — taxele la poștă, telegraf, telefon, căi ferate etc. — vor da încă cele 2 miliarde necesar, ca împreună cu excedentul de 1¹/₂ miliarde evidențiate de executarea bugetului 1925, să acopere sporul de circa 3 miliarde ce se intenționează a se da funcționarilor.

Al doilea element este suma cheltuielilor pe anul 1926 pe care le vor indica, Ministerului de finanțe, celelalte ministere. O politică de risipă va spori cheltuielile și va micșora în chip fatal disponibilul bugetar. Ministerul de finanțe recomandă în toți anii, celorlalte minis-

tere moderațiune și cruțare, însă niciodată nu e ascultat. Neconținute sporuri de personal, de multe ori fără îndreptățire reală și fără a se aduce un spor de forță și de acțiune. Necurmăte sporuri de material, mai totdeauna lipsite de realitate și păgubitoare. Cele mai multe ministere își cântăresc valoarea și puterea după mărirea bugetului lor, ceea ce nu este totdeauna așa. Și trebuie să o recunoaștem că în sporirea bugetului Ministerelor, nu este a se căuta numai vina Miniștrilor, cari fiind trecători și oameni politici, ar putea avea în vedere interesele lor electorale și acele ale partidului lor, dar și vina funcționarilor cari dau totdeauna o luptă îndârjită pentru complicarea serviciilor, complicarea formularelor și metodelor de lucru, și — de ce să nu o spunem — complicarea confortului birocratic.

De aci se vede că disponibilul bugetar e cu adevărat *eventual*, adică foarte problematic.

Sporul de circa 3 miliarde lei pe care l-ar avea în intenție Ministerul de finanțe, și de care s'a vorbit poate mai mult de cât se cuvenea, fiindcă a stărnit așteptări zădărnice, este și el eventual. În primul rând fiindcă este în strânsă legătură cu disponibilul bugetar, și în al doilea rând, fiindcă este în strânsă legătură cu *dispoziția* pe care o va avea până la sfârșit ministerul de finanțe față de funcționarii Statului. Acest spor nu a fost obținut de funcționari printr'o acțiune a lor, printr'o discuție măcar, care să fi avut loc între căpeteniile funcționarilor și ministrul de finanțe. El este rezultatul unei dispoziții binevoitoare, unei bunevoiri, unei filantropii ministeriale, și poate fi oricând refuzat, căci nimeni nu ar avea dreptul să-l reclame. Chiar dacă nu ar fi refuzat în întregime, el poate fi redus, iarăși după dispoziția autorului lui, fiindcă el a fost hotărât nu dintr'un calcul, nu dintr'o judecată, ci dintr'un sentiment.

Retrogradarea funcționarilor superiori de care s'a alarmat atât de multe lumea, în special corpul funcționarilor, a fost în urmă desmințită și explicată. Nu e vorba de o retrogradare, fiindcă nu se va lua actualilor funcționari nici un drept câștigat. Actualii directori generali, subdirectori generali, directori, subdirectori, șefi de servicii, subșefi de servicii, inspectori generali, inspectori centrali, inspectori regionali și așa mai departe vor rămâne cu aceste titluri, sporurile li se vor acorda asupra lefurilor de astăzi, până ce vor ieși la pensie. Pe viitor însă nu vor mai exista directori generali, de cât la serviciile cu consiliu de administrație — Căile ferate, Regia monopolurilor, Casa de depuneri — și ministerele vor fi organizate în consecință: în capul actualelor direcții generale vor fi directori, și în capul actualelor direcții, șefi de serviciu.

Dacă funcționarilor superiori actuali nu li se ia nici un drept, și dacă funcționarii inferiori nu au dreptul să reclame funcții care nu există, nimeni nu mai are nimic de zis.

Măsura aceasta *de revenire la normal* însă este deosebit de importantă.

Înainte de război erau în toată țara nouă direcții generale și anume: 1. Direcția generală a Regiei și Monopolurilor Statului; 2. a Serviciului Sanitar; 3. a Poștei, Telegrafelor, Telefonoanelor; 4. a Monitorului Oficial; 5. a Porturilor și Căilor de comunicație pe apă; 6. a Căilor ferate; 7. a Podurilor și Șoselelor; 8. a Inchisorilor și 9. Direcția generală a Casei Centrale a Meseriilor, Creditului, și Asigurărilor muncitorești. Astăzi sunt la toate ministerele: 85 direcții generale, între care 14 direcții generale a contabilității, personalului și administrației, care erau înainte de război simple servicii, foarte rar direcții. Nu am ținut seamă încă de faptul, care era practicat și în trecut, că la Ministerele de Război, Externe, Lucrări Publice și Comunicație direcțiile, sau diferitele servicii sunt ocupate de generali, miniștri plenipotențieri sau ingineri inspectori generali, cu situație superioară directorilor generali.

Ocupându-ne numai de direcțiile generale conduse de directori generali se vede și așa, că direcțiunile generale aproape s'au înzecit după războiu.

Acest fapt are firește explicațiile lui.

Autoritatea ministerială de după război a scăzut. Cauza nu este greu de găsit. În general, există la noi în țară o criză de autoritate, și era fatal ca ea să atingă și ministerele. După războiu politica nu a adus ca miniștri personalități, și nici oameni pregătiți. Funcționarilor din ministere, oameni cu experiență bogată — și în oameni și în fapte —, oameni cunoscători ai serviciului și specialiști rutinați, le-a fost ușor să capete un ascendent mare asupra acestora. Și încă nu mai facem aci anume considerațiuni de ordin moral asupra unor fapte, care încă au mărit excedentul funcționarilor față de miniștri.

De altă parte regimul decretelor legi care a stăpânit ani de-a rândul țara a pervertit înțelegerea obișnuită a puterilor în Stat și a separării lor. Ani de-a rândul principiul parlamentar a fost nesocotit, și funcționarii ministerelor alcătuind ei singuri legile, ce trebuiau să conducă această țară, au căpătat, cel puțin impresia unei valori considerabile. Au fost făcute decrete legi cu urmărirea limpede a satisfacerii anumitor interese personale, cu ridicarea cu bună știință a puterii biurocratice, cu nesocotirea intereselor generale. Și toate acestea au fost făcute de funcționari, uneori cu anumite indicații politice, în general însă aprobate cu ușurință necompetenții sau cu nepăsarea obișnuită a controlului. Parcă dacă parlamentele s'ar compune numai din partizani devotați ai guvernului, legile nu ar trece cu aceiaș nepăsare prin corpurile legiuitoare. Parlamentarii opoziției reprezintă elementele controlului public. Oricum, alcătuirea decretelor legi au dat mari puteri, a mărit încă și mai mult ascendența funcționarilor în interiorul ministerelor.

În sfârșit necesitatea de a se spori salariile funcționarilor a desvoltat organizația ministerelor. Evident acei cari erau mai aproape de pâine au avut folos mai mare. Funcționarilor inferiori li s'au dat lefurile și sporurile care s'au putut, iar funcționarilor superiori, în plus, și grade mai înalte. Astfel s'au creat locuri de directori generali, subdirectori generali, inspectori generali, de directori, subdirectori, șefi de serviciu, subșefi de serviciu, toate grade noi și într'un număr considerabil.

Această creiere de noi funcții înalte are mai multe consecințe rele. Întâia este sporirea peste măsură a șefilor adică a comandanților. Aceasta înseamnă că au trebuit se se creieze aproape artificial, atribuții și resorturi noi să se fărâmițeze serviciile, să se izoleze lucrări similare, să se îngreueze serviciul publicului, ușurându-se până la ridicol, funcțiunea. De aci și cele 3—4 ore de lucru pe zi, și sărbătorile și punțile fără sfârșit. A doua, este înmulțirea peste măsură a personalului. Fiecare direcție generală, pentru a fi direcție generală trebuie să fie împărțită în mai multe direcții, la rândul ei fiecare direcție, pentru a fi direcție, trebuie să fie după concepția nouă împărțită în mai multe servicii, la rândul lui fiecare serviciu, pentru a fi serviciu, trebuie să fie împărțit în mai multe biurouri, și în sfârșit, fiecare biurou trebuie să aibă mai mulți impiegați. Astfel împărțiți și cu atribuțiuni atât de separate, funcționarii trebuie să fie în număr considerabil. Și pe această cale, direcțiile — chiar direcțiile generale — serviciile, biourourile se pot înmulți, la infinit, și cu aceasta numărul funcționarilor, pentru aceleași lucrări, numai separând la infinit chestiunile între ele. A treia, este dispariția răspunderii în serviciu. La atâția șefi răspunzători ajunge să nu mai fie nici unul. Fiecare șef descărcându-se pe subalternul lui, răspunzător rămâne impieगतul.

Prin urmare, reducerea titlaturilor și concentrarea serviciilor este absolut necesară, nu numai din punct de vedere financiar, dar chiar din punct de vedere administrativ. Fără această organizare nu se poate vorbi de bună administrație.

Dacă această organizare se va aplica imediat, titlu-

rile actuale fiind normal păstrate, va trebui, în chip evident, să se tolereze oarecare anomalii de început, va trebui de asemenea să se menție în funcții funcționari superiori fără atribuții. Cu timpul însă nenumindu-se funcționari noi în locurile vacante, sau făcându-se o altă distribuție între ministere a funcționarilor fără atribuție, se va intra în normal. Aceasta bine înțeles dacă rezistența biurocratică pasivă nu va îngreua mersul normal al lucrurilor.

În sfârșit, cotele de 18 și 20 ori salariile din 1914 nu știm cum vor fi aplicate. Salariile din 1914 erau neîndestulătoare pentru funcționarii inferiori, îndestulătoare pentru cei superiori. Cota de 20 ori salariile inferioare este neîndestulătoare, și imposibilă fiindcă unele funcții ar căpăta salarii mai mici ca cele pe care le primesc azi. Cota de 18 ori salariile superioare este iarăși inferioară necesităților. În ambele cazuri însă nu știm ce reprezintă această valută oficială a leului aur. Valuta mondială este 40—42 lei hârtie un leu aur, și se oferă 18—20 lei hâtie. Iar indicele de scumpete întrece paritatea mondială a leului aur.

Să se dea funcționarilor inferiori, cel puțin unora, salarii mai mici ca cele avute până acum, nu se poate. Să se dea funcționarilor superiori, care păstrează titlaturile în chip formal, salarii în aur corespunzătoare titlurilor lor din 1914, iarăși nu se poate. Aplicarea acestor cote va întâmpina mari dificultăți. Probabil însă că până la sfârșit, se va renunța din nou la acest sistem pentru a se reveni la cel vechiu dându-se un nou spor, care va îngreua din nou bugetul, va scumpi viața, fără însă a ajuta cu ceva pe funcționari.

Într'un cuvânt soluția, ce caută să se dea și anul acesta problemei salariilor funcționarilor publici, este ineficace.

Excedentul bugetar pe 1925 și moderația Ministerelor pe 1926 sunt chestiuni nesigure, precum nesigur e și rezultatul bugetului pe anul 1926. Cu toate străduințele, nu avem un buget echilibrat, și încă nu vom avea multă vreme din cauza nestabilității monedei noastre.

Sporul bugetar pe anul 1926 va trebui să fie de cel puțin 5 miliarde, — și acesta nu va putea fi acoperit numai de sporul prețurilor serviciilor publice, — fiindcă trebuie să se urmeze, măcar teoretic, politica de excedente bugetare.

Salariile ce se vor acorda pe 1926, fiind rezultatul, iarăși, a unor jumătăți de măsură nu vor corespunde necesităților.

Salariile de azi nu reprezintă, cu toate sporurile, de cât 17% pentru salariile funcționarilor superiori, și 25—28% pentru salariile funcționarilor inferiori, din lefurile din 1914. Dacă observăm că creditul pentru personal este, în bugetul din 1925, de 11.650.651.477 lei, rezultă că acele 3 miliarde care s'ar acorda ca spor pe anul 1926, nu reprezintă de cât un spor de 26% din salariile actuale. Aceasta înseamnă că lefurile actuale ar deveni 21% până la 33% din lefurile din 1914. Evident încă ne îndestulătoare.

Dar această soluție, dacă se menține hotărârea de a se plăti salariile în valută de aur, fie chiar un aliaj care să conțină aur, soluția propusă pare și ineficace.

Dacă salariile funcționarilor din 1925 reprezintă 17% până la 25—28% din salariile din 1914 socotite în aur, rezultă că salariile de azi în lei hârtie nu sunt de cât acelea din 1914 multiplicat de 6⁸⁰ până la 10—11²⁰ ori. Dacă se voiește a se da, în 1926, salariile din 1914 multiplicat de 18 sau de 20 ori rezultă că creditul personal pe 1926 trebuie să fie mai mult de cât îndoite, ceea ce este imposibil, fiindcă cu politica bugetară actuală nu se pot găsi banii necesari. Dar este și inutil, fiindcă cu asemenea salarii nu se poate intra în normal.

Încă un cuvânt deci care ne întărește în convingerea, că sporul salariilor din anul acesta va fi ca și cel din anul trecut de 26—30% asupra salariului și totalul sporurilor, și va fi dat fără nici-o legătură cu plata salariilor în aur.

Soluția echitabilă a salariilor funcționarilor publici este alta, și nu este de cât aceea.

Întâiu, problema salariilor funcționarilor publici nu se poate rezolva de cât cu plata dintr'odată în valută aur. Altfel viața se scumpește treptat, funcționarii rămânând în aceeași grea situație de mai înainte. Acesta e un principiu peste care nu se poate trece.

Plata în valută aur, însă, nu se poate face de cât în anumite condițiuni, care iarăși sunt indiscutabile.

Acele condițiuni sunt ;

1. Salarii strict necesare unei vieți civilizate, dar strict necesare.

2. Stabilirea unui salariu minimum și a unui ajutor familiar minimum.

3. Clasificarea funcționarilor într'un număr anumit de clase de salarii, cu limitarea salariilor superioare.

4. Reducerea numărului funcționarilor.

5. Inlesniri funcționarilor din partea serviciilor Statului.

Al doilea, organizarea administrativă trebuie să desăvârșească concentrarea și simplificarea serviciilor, reducerea numărului funcționarilor la minimum, și îmbunătățirea treptată a salariilor celor rămași.

Al treilea, un statut al funcționarilor este absolut necesar pentru reglementarea nu numai a condițiilor de înaintare, dar pentru stabilirea celor mai severe condiții de primire, pentru ca corpul funcționarilor să devie un corp social de elită.

Această soluție este oare posibilă ? O scurtă analiză ne dovedește că este absolut posibilă.

Reducerea numărului funcționarilor publici nu trebuie să se socotească ca arbitrară. Astăzi sunt foarte mulți funcționari, însă reducându-se numărul lor se va avea în vedere buna funcționare a serviciilor. Prin urmare, e o limită în reducere. Dacă însă observăm că în România, și înainte de războiu, era un număr mare de funcționari, mai mare de cât era strict necesar, cum România a sporit în teritoriu și populație, și deci și în activitatea sa de $2\frac{1}{2}$ ori, rezultă că luând ca număr necesar de funcționari cel din 1914 sporit de $2\frac{1}{2}$ ori, va fi prea îndestulător.

Nu știm pentru moment numărul funcționarilor din 1914, precum nu știm precis nici cel din 1925, însă am calculat totalul salariilor plătite în 1914, din care se poate deduce salariile care ar trebui să fie plătite în 1926, dacă numărul funcționarilor din 1914 ar fi sporit de $2\frac{1}{2}$ ori și s-ar menține aceleași salarii ca atunci.

Creditul personal în bugetul pe 1914 era de 195 milioane lei, la un total de 600 milioane. Aceasta înseamnă că totalul salariilor pe 1926, în această ipoteză, ar trebui să se urce minimum la 19 miliarde jumătate. Și cum creditul personal în bugetul pe 1925 este de 11 miliarde jumătate la un total de 31 miliarde jumătate, ar trebui un plus bugetar de cel puțin 8 miliarde.

Acest plus este ușor de obținut.

Plata funcționarilor propusă mai sus este în valută aur, prin urmare în situația normală. În acest caz viața întregă se poate normaliza prin introducerea plăților în valută aur la toate serviciile Statului.

Luând ca bază tot bugetul din 1914 și socotind plățile în (valută) aur :

Drepturile de timbru și înregistrare ar da un venit de aproape 4 miliarde față de 1 miliard 600 milioane cât au dat în 1925, deci cu un plus de 2 miliarde 300 milioane ;

Monopolurile Statului ar da un venit de 8 miliarde 700 milioane față de 4 miliarde 700 milioane cât a dat în 1925, deci cu un plus de 4 miliarde ;

Serviciile publice ar da un venit de aproape 16 miliarde față de 9 miliarde 600 milioane cât a dat în 1925, deci cu un plus de peste patru miliarde.

De aci rezultă că numai la aceste venituri, fără a mai vorbi de posibilitățile de urcare a impozitelor directe, sau de sporirea normală a tarifelor vamale, se poate obține un plus de peste 10 miliarde.

Cu o urcare de 10—11 miliarde a bugetului Statului, ajungem la un buget de 41—42 miliarde, buget care s'ar putea urca treptat pentru plata datoriilor externe și normalizarea desăvârșită a vieții acestei țări, până la 60 miliarde, adică bugetul din 1914 în lei aur, întins asupra țării întregi. Aceasta bine înțeles dacă nu se va face mai curând schimbarea monedei noastre, și revenirea la etalonul aur.

Aceste socoteli sunt făcute luându-se în considerație retribuțiile din 1914. S'ar putea cere încă un sacrificiu din partea tuturor, și fiecare va fi bucuros să-l facă pentru a intra în normal. S'ar putea lua o bază nouă de salarizare. Pornindu-se de la un minim de existență, care trebuie calculat în mod științific, funcționarii ar trebui repartizați în clase de salarii, care să nu se urce mai sus deocamdată de 700—1000 lei aur, deci nu până la 2500 lei aur cât era leaful unui Ministru în 1914. Ar fi un sacrificiu al funcționarilor superiori de scurtă durată însă.

Aceste reduceri în salariile funcționarilor ar putea să dea, în primii ani, toți banii necesari refacerii generale, care ar profita tuturor, și de care funcționarii nu ar avea de cât să se felicite.

Nu știm care ar fi numărul funcționarilor, ce ar trebui puși în disponibilitate, el însă poate fi cu precizie calculat, dacă s'ar cunoaște precis numărul funcționarilor, de astăzi și numărul strict necesar serviciilor. El însă s'ar putea evalua după proporția salariilor. Presupunând că în mijlocie salariile reprezintă numai 20% din ceea ce ar trebui să reprezinte în realitate, rezultă că capitolul personal a bugetului pe 1925 ar trebui sporit, pentru plata salariilor, în aur de 5 ori, adică până la 55 miliarde, și cum noi am propus ca credit personal 19 miliarde, rezultă că o treime de funcționari ar trebui concediați. Considerând însă că plusul de funcționari este între cei superiori, reducerea necesară ar putea fi de 20% și poate mai puțin.

Evident că între soluția propusă de noi și aceea propusă de Ministerul de finanțe, sunt o sută altele intermediare. Dar dacă se rămâne numai la principiile puse mai sus atunci, s'ar putea concedia și un număr mai mic de funcționari, însă ar trebui urcate corespunzător impozitele directe.

Ce s'ar face cu numărul de funcționari concediați ?

S'ar complecta locurile din buget neocupate în parohiile satelor—preoții plecați dintre poporeni întorcându-se la locurile lor —, în învățământul primar și secundar, în magistratură. S'ar alimenta viața orașelor mai mici și a satelor cu intelectuali, avocați, medici. S'ar alimenta viața comercială și industrială cu elemente românești mai numeroase. Și așa mai departe. Numărul mare de funcționari, mult prea mare pentru puterile și necesitățile noastre, nu a isvorât din sine. Funcționarii numiți după războiu în vechiul regat au avut un isvor de viață înainte de numire. Se poate continua cu oarecare ajutoare o viață intreruptă.

O reducere de funcționari de sigur nu poate fi plăcută nici pentru legiuitor, însă e o operație absolut necesară pentru viața țării noastre.

În ce privește pe pensionarii Statului ei încă pot fi satisfăcuți. Pensiile actuale se ridică la suma de lei 877.989.456. Pentru plata lor în valută aur ar fi trebuință de 2 miliarde jumătate. Prin urmare cu un plus de 1 miliard 700 milioane se pot acoperi toate necesitățile. În sporirea veniturilor prin normalizarea prețurilor serviciilor publice se pot găsi și acești bani necesari ajutoării, în viața lor, a pensionarilor.

Aceasta e problema, acestea sunt greutatea. Guvernul care le va înfăptui va aduce ordine și pace în țară.

N. GHIULEA.

Profesor Univ. Cluj.

PENTRU REPARAREA UNEI MARI NEDREPTĂȚI INEGALITATEA SALARIILOR POLIȚIȘTILOR DIN PROVINCIE ȘI DIN CAPITALĂ

Cu prilejul unui memoriu just

Funcționarii de poliție din provincie au prezentat dlui Ministru de Interne, memoriul pe care îl reproducem mai jos, cerând repararea nedreptei repartitii a salariilor între funcționarii din provincie și cei din Capitală. În adevăr după un vechi și condamnat sistem centralist, funcționarii de poliție din Capitală s'au bucurat și continuă să se bucure de un tratament excepțional, cu mult mai avantajos decât tratamentul funcționarilor de poliție din provincie.

Memoriul pe care îl reproducem aici este destul de lămuritor. În afară de gradațiile privitoare la funcție se creiază, există, o gradare peste prevederile Statutului funcționarilor publici, în salarizarea excepțională a funcționarilor de poliție din București. Principiul egalității în grad, prevăzut de Statutul funcționarilor publici, se desființează astfel.

De aceea amărăciunea polițiștilor din provincie nu poate fi decât perfect justificată, iar cererea lor profund îndreptățită. Și unora și altora li se cer aceleași titluri; și unora și altora li se impun aceleași grele datorii. De ce oare să se facă diferențe în salariu? E viața mai scumpă în București? Dar diferența de scumpete se suplinește din alocația diferențiată de chirie și diurne pentru misi! Salariul de bază nu poate diferenția în cuprinsul aceluiași grade de funcție, fără știrbirea bunei armonii în corpul unei categorii de funcționari.

De aceea credem că memoriul funcționarilor polițiști din provincie va avea cuvenitul ecou la Ministerul de Interne. Greșala, scăpată din vedere în mijlocul atâtor mari preocupări de organizare a statului, trebuie astăzi îndreptată. Și de sigur că polițiștii din provincie nu cer reducerea salariilor colegilor lor din Capitală, destul de insuficiente și ele, ci urcarea salariilor lor de bază la nivelul celor, pe care le primesc polițiștii Capitalei.

Bugetul anului viitor, care se prepară acum, trebuie să aducă acest act de dreptate, pentru a nu ne trezi într-o bună zi cu serviciile de poliție din provincie complet desorganizate.

REVISTA „POLIȚIA“.

Memoriul funcționarilor de poliție din provincie adresat Ministerului de Interne.

Pentru că Excelența Voastră, în totdeauna a fost binevoitor, bun și drept cu funcționarii și cum în prezent ne găsim în ajunul armonizării salariilor funcționarilor publici, — spre a înlătura o nemulțumire, vă aducem respectuos la cunoștință că de la 1916 încoace, funcționarii polițienești în special cei din provincie, au fost nedreptățiți prin curba Lalescu, la leafa de bază, așa că, lefurile lor sunt atât de mici, încât nu se pot numi decât lefuri de mizerie.

Se explică foarte bine de ce lefurile polițiștilor au rămas așa de mici, fiindcă ei nu s'au putut plânge nici odată, cum s'au plâns ceilalți funcționari ai Statului, cari au făcut greve în sprijinirea cererilor lor.

Menirea polițistului fiind de a menține ordinea, se cuvenea, din acest punct de vedere, ca cei în drept, să se gândească și la noi, atunci, când s'au îmbunătățit salariile funcționarilor, acordându-se un spor, care să ne dea puțința unei vieți demne.

Domnule Ministru, D-voastră știți foarte bine cât sunt de munciți și hărțuți polițiștii în toate ocaziunile.

Ei sunt expuși de multe ori, să-și piardă și viața venind în contact cu criminalii și cei certați cu justiția. Ei nu au nici o zi de libertate; nu au zi, nu au noapte, nu au Duminică, nici sărbători; căci tocmai atunci li se cere o muncă mai intensă.

Polițiști sunt în tot timpul la datorie, iar munca lor mult mai trudnică de cât a celorlalți funcționari ai Statului. Cu toate acestea ei sunt cei mai slab retribuiți și nedreptățiți prin curba Lalescu.

Până la 1916, lefurile polițiștilor au fost uniforme, în toată țara, fără nici o deosebire; iar după 1916, li s'a făcut o mare nedreptate, întrucât s'au mărit numai salariul polițiștilor din capitală, pe când cei din provincie au fost lăsați la oparte.

Iată mai jos, tabela salariilor din 1916, care sunt neschimbate atât pentru polițiștii din țară cât și pentru cei din Capitală.

1. Polițai	cl. I.	500	Lei	leafă de bază
(Inspectorii de poliție ai capitalei asimilați cu polițaii de Cl. I, art. . . . din legea de organizare a poliției.)				
2. Polițai	cl. II.	400	"	" " " "
3. " "	III.	350	"	" " " "
4. Director	I.	350	"	" " " "
5. " "	II.	300	"	" " " "
6. " "	III.	250	"	" " " "
7. Comisar	I.	300	"	" " " "
8. " "	II.	250	"	" " " "
9. " "	III.	200	"	" " " "
10. S.-Comisar	I.	150	"	" " " "
11. " "	II.	120	"	" " " "
12. " "	III.	100	"	" " " "

Lefurile acestea din 1916 erau uniforme pentru toți polițiștii; nu se făcea nici o deosebire de cei din Capitală.

Iată acum tabloul salariilor actuale, ale polițiștilor din provincie, cât și ale celor din Capitală, în paralelă cu lefurile din 1916. Se va vedea diferența colosală și nedreptatea ce s'a făcut celor din provincie, cu curba Lalescu deși și lor li s'au cerut aceleași condițiuni de admitere la examen, etc., ca și celor din Capitală și poate că în Capitală se găsesc mulți dintre ofițerii de poliție cari nu au nici titlul și nici examenele de capacitate depuse.

	Lefurile polițiștilor din toată țara în 1916	Lefurile polițiștilor din provincie în 1925	Lefurile polițiștilor din capitală în 1925
1. Polițai	cl. I, 500 Lei	1050	
(Inspectorii de poliție sunt asimilați cu polițaii de cl. I pe baza art. din legea poliției)			
2. Polițai	cl. II. 400 Lei	850	
3. " "	III. 350	650	
4. Director	I. 350	650	
5. " "	II. 300	550	
6. " "	III. 250	500	
7. Comisar	I. 300	550	1000
8. " "	II. 250	500	950
9. " "	III. 200	450	850
10. S.-Comisar	I. 150	350	750
(Leafă mai mare decât polițaiului. III. director de poliție, comisar cl. I în provincie.)			
11. " "	II. 120	300	600
12. " "	III. 100	250	500

După cum se vede din acest tablou statistic, funcționarii din provincie, ne referim la ofițerii de poliție, au fost cu totul nedreptățiți față de cei din Capitală, prin fixarea nouilor salarii, pe baza curbei Lalescu.

Legea de organizare a poliției generale a statului, nu face această diferențiere de lefuri întrucât a fixat pentru toată țara o singură erarhie de ofițeri de poliție, cu un salariu uniform pe grade și clase.

CRIPTOGRAFIA ÎN POLIȚIE

1. LIMBAJUL CONVENIT

Am arătat într'un număr trecut al revistei, că metodele de comunicare și scriere secretă sunt infinit de multe și că ele se pot împărți în trei mari categorii.

Prima categorie este *limbagiul convențional* despre care ne vom ocupa în acest număr.

Se înțelege în genere, prin limbajul convenit, o vorbire aparte, alcătuită din cuvinte obișnuite cărora li se dă un alt înțeles decât acel adevărat, cu scopul de a nu fi înțelese decât de cei interesați.

Sunt două feluri de cuvinte cari intră în compunerea unui limbajul convențional, și anume:

a) Cuvinte obișnuite, cărora li se dă un alt înțeles decât cel obișnuit.

b) Cuvinte special întocmite și cari nu aparțin vreunei limbi.

O trăsătură caracteristică a limbajului convenit al criminalilor este aceea, că aproape majoritatea cuvintelor întrebuițate de dâșii are un oarecare „umor” cu tendința de a exagera scoțând în relief mai mult anumite calități sau defecte ale obiectului sau ființei denumite, iar altele reliefează sentimentul, ce inspiră criminalului anume persoane din poliție sau justiție.

Explicația „umorului” în limbajul convențional ar fi datorită, după unii specialiști, nepăsării și veseliei caracteristice a oamenilor fără căpătâi. Mai logică pare însă explicația că ea ar sta în lipsa de respect, caracteristică rău-făcătorilor, și în dorința de a-și bate joc atât de orânduirile sociale cât și de autorități și legi.

Cât despre origina acestor limbajuri, se poate spune că în occident ea e foarte veche. Explicația ar fi următoarea: în evul mediu pe vremea războielor de lungă durată, când acestea se terminau și soldații erau demobilizați, se formau tot felul de bande de hoți și criminali. Aceste bande își recrutau elementele printre soldații demobilizați cari la întoarcerea lor acasă, găseau căminurile distruse, — sau printre locuitorii ruinați din cauza războiului, sau printre țigani și nomazi, precum și printre diferiții evrei cari cutreerău țările goniți de pretutindeni și urmăriți peste tot locul.

Era natural ca într'un asemea amestec, format din indivizi de proveniențe diferite, să să simtă nevoia formării unei limbi convenționale și care să conțină elemente luate din diverse limbi sau dialecte.

Astfel s'au născut diferite „jargoane” (limbajuri convenite), cari la fiecare popor au o altă denumire. Așa Francezii numesc jargonul criminalilor „argot” englezii „slang”; italienii „geugo”; nemții „rotwelsch” și „gauner-sprache” iar unghurii „tolvajbeszed”.

Un dicționar complet al diferitelor limbajuri convenite nu se poate da, pentru că ele variază dela popor la popor, după loc și timp și sunt supuse unei continue schimbări, în general însă ele sunt foarte sărace. Între jargoanele criminalilor diferitelor popoare este o mare asemănare care se esplică prin asemănarea însușirilor și concepțiilor criminalilor din lumea întreagă. Cuvintele jargoanelor fiind împrumutate din diferitele limbi, sunt de regulă de o viață foarte scurtă. Limba ebraică și țigănească au fost întotdeauna furnizorii jargoanelor la aproape toate popoarele. În jurul unei și aceleași tulpine s'au format cuvinte cu înțelesuri contrarii. Tulpina a rămas în alcătuirea acestor limbajuri ca un arbore bătrân, care în fiecare an produce o mulțime de frunze, cari cad totuși de repede, cât de repede s'au produs.

La baza formării jargoanelor criminalilor au contribuit aceleași considerațiuni, influențe și elemente, cași la formarea oricărei alte limbi sau dialect și adecă profesiunea, starea socială, locul, clima, obiceiurile etc.

Spiritul de castă, solidaritatea profesională, comunitatea preocupărilor și intereselor esplică formarea diferitelor jargoane.

La formarea jargoanelor criminalilor un loc de frunte are atavismul. Dovadă este asemănarea acestora cu limbajul sălbaticilor. Criminalii, întocmai cași sălbaticii imită prin cuvintele lor sunetele naturale și personifică lucrurile abstracte.

Același este cazul și cu jargonul prostituatelor. Prostituatele însă azi nu mai au un jargon special al lor. Jargonul prostituatelor, pe care îl întrebuițau în convorbirile cu „clienții” și care era în plină vigoare în timpul lui Villon și Babelais, a dispărut și azi nu mai găsim în bordele de cât mici fărâməturi dintr'insul.

Limba erotică din secolul al XVI-lea — se spune — era jargonul secret al prostituatelor.

Importanța cunoașterii limbajului convențional al răufăcătorilor și criminalilor — decâtre funcționarii poliției și justiției — este de necontestat.

Este îndeobște cunoscut — și cu prisosință verificat — că, în timpul anchetelor sau cercetărilor inculpații schimbă, între dâșii, — pe neobservate, câte un cuvânt convențional. Acest cuvânt nu este altceva decât un avertisment pe care îl șoptește unul dintre inculpați, celuilalt, fie cu privire la ceiace trebuie să declare sau nu cel interogată, fie pentru ca acesta din urmă să păstreze o tăcere desăvârșită și să nu mai declare nimic.

Este ușor de înțeles, că dacă asemenea cuvinte schimbate între inculpați, în timpul confruntării, sunt înțelese de magistratul sau polițistul care anchetează, — adeseori întreaga anchetă, condusă până în acel moment fără rezultat, va putea fi îndrumată pe alte baze mai fructuoase.

Dar, mai ales, polițistul are nevoie, de a cunoaște limbajul criminalilor. În adevăr, cu ocaziunea vizitelor, inspecțiilor și raziilor de tot felul, pe care le face în localurile de consumație și tavernele frecventate de apași și de berdei, — polițistul de specialitate ar putea asculta și înțelege conversațiuni întregi sau crâmpeie din acestea și care — de foarte multe ori — nu sunt altceva de cât expuneri sau detalii cu privire la diferite „lovituri” proiectate de vorbitori.

Ceva mai mult, pungași și criminalii se servesc de acest limbaj, chiar în momentul comiterii crimei sau delictului, cu scopul de a preveni, pe compliciti cari au stat la pândă, că operațiunea s'a terminat.

Banțele organizate de pungași și criminali întrebuițează în mod frecvent asemenea cuvinte și expresiuni și de aceea în polițiile străine se obișnuiește să se stenografieze, în ascuns toate cuvintele ce schimbă deținutii aparținând unor asemenea bande, cu vizitatorii, cari îi cercetează în închisoare. Ulterior, studiindu-se stenogramele obținute se pot afla de foarte multeori indicațiuni interesante.

Ar fi de dorit, și la noi, ca așa cum se obișnuiește în marile centre străine — criminaliștii și funcționarii de poliție să culeagă, claseze și centralizeze cuvintele și expresiunile, mai uzitate de răufăcătorii din diferitele regiunii ale țării. S'ar putea întocmi, cu vremea, niște dicționare, foarte utile, în care s'ar găsi trecute cât mai multe dintre cuvintele și expresiunile convenite mai uzitate, cu indicarea provenienței. Lucrul ar putea servi într'o măsură apreciabilă la identificarea diferiților criminali.

Și credem că s'ar putea ajunge cu timpul la realizarea acestui deziderat, întrucât polițistului i se oferă numeroase și variate ocaziuni de a sta de vorbă cu tot soiul de „clienți” ai instituției. Și atunci nimic mai simplu, decât să-și noteze și să culeagă ceace-l interesează, mai cu seamă că sunt indivizi cari din cauza obiceiului, au părăsit aproape cu totul limba normală, și chiar la anchete și cercetări răspund cu expresiuni convenționale.

Maior E. CANTEA
Din Statul Major al Armatei

Din statisticele de mai sus, se poate vedea că, polițaiul de cl. I în 1916, avea leafa de bază de 500 lei lunar, iar astăzi, când viața este atât de grea, are abia 1050 lei (aci numai cu 50 lei mai mult de cât un comi-cl. I din Capitală). Comisarul de cl. I cari la 1916 aveau leafă de bază 300 lei, în prezent, cei din Capitală au 1000 de lei deci de trei ori și ceva mai mult, pe când cei din provincie, care la 1916 aveau tot 300 lei leafă de bază ca și comisarul cl. I din Capitală, au abia 550 lei leafă de bază. Un sub-comisar cl. I în Capitală, avea la 1916 ca și cei din provincie leafa de bază 150 lei, iar astăzi are 750 lei leafa de bază; mai mare leafă de cât comisarul cl. I și decât directorul cl. I din provincie cu 100 lei și poate că directorul cl. I e și licențiat în drept și cu 25 ani de practică în serviciu.

De ce această nedreptate față de polițiștii din provincie ?

Este destul că polițiștilor din Capitală li s'a dat indemnizația de scumpete și cea de chirie mai mare așa că sporul la leafă de bază trebuie să ni se acorde la fel.

Chiar cu indemnizația de scumpete și cea de chirie nu trebuia să se facă această diferențiere, fiindcă este greșită ideea că în provincie viața este mai ieftină ca în centrele mari. Sunt articole cari în provincie sunt mult mai scumpe ca în Capitală și acestea sunt stofele și articolele de băcănie, cari se aduc din centrele mari. Dar se va zice că ni le putem procura din centrele mari, însă și atunci pentru noi vor fi mai scumpe, pentru că să mergem să le cumpărăm, trebuie să plătim trenul, hotelul, masa etc., așa că rezultatul va fi că tot noi vom plăti mai scump.

Să admitem totuși că viața ar fi mai ieftină în provincie. Această însă nu îndreptățește schimbarea legii de organizare prin diferențierea lefurilor ofițerilor de poliție, cari sunt de același grad prin lege. Căci în cazul acesta ar urma ca comisarul de cl. I din provincie, care nu are acum leafa de bază ca cel din Capitală, să aibă răspundere mai mică ca cel din Capitală și atribuțiuni puține, ori și unul și altul sunt comisari de cl. I, cu aceleași atribuțiuni de îndeplinit, fie că sunt în Capitală, fie în provincie.

Vă rugăm, respectuos domnule Ministru, verificați lefurile tuturor polițiștilor din toată țara și celor din Capitală, pentru a corespunde cu gradele în erarhie, pentru ca să nu se găsească un polițist de un grad superior cu o leafă mai mică de cât un grad inferior. Spre exemplu astăzi sub-comisarul cl. I din Capitală are o leafă mai mare decât directorul de poliție cl. I din provincie, pe care îl jignește în demnitatea sa de superior și mai ales că până să ajungă la gradul de director cl. I, are atâtea grade de trecut.

Pe lângă jignirea ce aduce funcționarilor superiori și celor de același grad, inegalitatea lefei de bază, dar funcționari din provincie se gândesc și la viitor, căci atunci când își vor regula drepturile la pensie, cota se va calcula după leafa de bază și ar fi nelogic ca un subcomisar să iasă la pensie cu o leafă mai mare ca superiorii săi.

Acestea sunt nedreptățile pe cari le-am semnalat și vă rugăm ca cu ocaziunea armonizării lefurilor, să se restabilească pe de-o parte spiritul legii de organizare polițienească; iar pe de alta, să se ridice și lefurile de bază a celor din provincie, cel puțin la înălțimea lefurilor celor din Capitală.

Primiți vă rugăm, domnule Ministru, asigurarea înaltei considerațiuni ce vă păstrăm.

POLIȚIȘTII DIN PROVINCIE.

Oricari ar fi faptele rele, crime, furturi sau falșuri, știința ne ajută astăzi să găsim chiar urmele cele mai invizibile. În mod hotărît dar, infractorii să-și ia nădejdea că nu vor putea fi descoperiți, căci urmele lor lă-sate, în mod involuntar, la locul crimei, vorbesc de cele mai multe ori, mult mai bine chiar decât martorii oculari. Într'un articol de revistă, desigur că nu se pot descrie toate metodele așa de diverse întrebuițate de polițiști în cursul unei anchete. Ne vom mulțumi dar de a expune numai câteva din aparatele de laborator, cari, mult mai sigur decât omul, pot preciza cu toată siguranța, natura oricărei urme.

Expertiza în materie de poliție judiciară de cele mai multe ori ar fi foarte greu de făcut, dacă nu s'ar avea la îndemână aparate și mijloace tehnice suficiente și superioare celor întrebuițate de infractor. Cine nu știe că falsificatorul întrebuițează lupa, microscopul, cum și arsenale întregi de materii colorante și decolorante, știind să facă cu toată măiestria diferite combinațiuni chimice. Dar asasinul care ucide cu mânuși de cauciuc sau incendiatorul care ia toate măsurile de a nu lăsa nici o urmă de identificare la locul crimei? Cât e de greu serviciul polițistului care sosit imediat la locul crimei, nu găsește de multe ori, la prima vedere, nimic ce ar putea conduce la primele cercetări. Totuși, un ochiu format, cercetând cu atențiune, găsește ici o pată de sânge, mică cât un vârf de ac și pe care criminalul nu a putut-o spăla; colo, un scaun, o masă, un dulap, cari atinse de infractor, au păstrat puțin din scama unui țesut oarecare; mai de parte o bucată de perdea găurită de glonțul ucigaș care nu a putut fi găsit. Și atunci, în liniștea laboratorului, expertiza începe. Rezultatele pe care ea le dă sunt totdeauna interesante și dacă ele nu arată imediat pe infractor, permit, totuși, adeseori să se îndrepte cercetările pe o cale bună.

Se știe că radierile luminoase emise de corpuri sunt caracterizate prin lungimea undei. Vrem, de exemplu, să știm care este lungimea undei emisă de plumb? Este de ajuns a volatiliza puțin din acest metal la scânteia unei bobine de inducțiune și apoi de a îndrepta razele astfel create către un spectrograf.

Acest aparat se compune în esență, dintr'o cameră neagră conținând o prismă și un cadru susținător de plăci sensibile; o lentilă proiectează imaginea scânteii pe o deschidere strâmtă făcută la una din extremitățile camerei obscure; razele traversează în urmă prisma, care la rândul său proiectează spectrul pe placa fotografică.

Dacă soarele servește de sursă luminoasă, sau chiar o lampă incandescentă ori flacăra unei lumânări, se va vedea apărând pe placă, bine înțeles după dezvoltare, o fâșie descrescândă, și a cărei zone corespunzând diverselor culori, nu sunt în mod precis limitate; acesta e spectrul continuu. Gazele contrar solidelor, produc spectre discontinui: se văd atunci pe placă, detașându-se pe fond negru, niște raze strălucitoare, netede și drepte, distanțate mai mult sau mai puțin unele de altele.

Așa dar, plumbul volatilizat de scânteia electrică, imprimă pe placa fotografică, un număr oarecare de raze, a căror așezare bine definită într'un spectru etalon, caracterizează lungimea undei.

Se înțelege acum ce armă minunată constituie un spectrograf în mâinile unui expert. Iată, de exemplu, o bucată de fetru (postav) care a fost traversat de un glonț. Vrem neapărat să știm dacă acest glonț a fost de plumb sau de aramă.

Ochiul, chiar dublat de un microscop, nu zărește pe postav nici o urmă metalică, și cu toate acestea glonțul a lăsat din materia lui o urmă invizibilă pe postav. Expertiza este simplă: mai întâi se calcinează (arde) bucată de postav, apoi cenușa obținută se amestecă cu o substanță lipicioasă; se așează apoi puțin din această pastă pe un

electrod de cărbune și o volatilizăm prin ajutorul unei serii de scânteii electrice.

Nu ne rămâne decât să dezvoltăm placa pe care vor apărea fie razele de plumb, fie cele de aramă.

Cum orice substanță necunoscută, poate fi precizată grație acestei proprietăți de a emite unde luminoase și de a se cunoaște deja lungimea undei oricărei substanțe, se poate vedea că spectrografia este pentru materiile inerte ceiaze dactiloscopia este pentru ființele omeniești. Dar pe când adeseori *amprențele digitale*, ridicate la locul crimei, nu pot fi comparate cu niciuna din cele păstrate în fișele dela Prefectura Poliției, razele spectrografului vor corespunde totdeauna unui element cunoscut. Mai este un alt procedeu de analiză spectrală care consistă în a examina razele unei surse luminoase după ce mai întâi le-am trecut printr'un mediu capabil de a absorbi o parte din raze. Dacă e vorba de un lichid, de exemplu, a cărui compoziție voim să o determinăm, așezăm lichidul, vărsat într'o cuvetă prismatică de cristal, pe traieul razelor obținute dela o lampă incandescentă; vom observa în spectrul luminos produs de această lampă, spectru de altfel continuu, apărând niște fâșii negre mai mult sau mai puțin lungi, și după lungimea lor vom preciza natura lichidului interpus.

Petele găsite pe hainele victimei, spre a fi comparate cu cele ce s'ar găsi pe hainele asasinului, vor fi supuse, după ce mai întâi s'au dizolvat într'o soluțiune oarecare, la analiza spectrală cu rezultate mult mai precise decât analiza chimică.

Razele ultra-violete.

Toată lumea știe că dincolo de razele violete vizibile, există alte raze pe cari retina noastră nu le poate preciza. Acestea sunt razele ultra-violete. Ele se pot produce artificial, făcând să țighească un arc luminos între doi electroizi cu mercur. Intre alte proprietăți, aceste raze posedă aceia de a excita *fluorescența**) unor anumite substanțe ca hârtia, chinina, urina, etc. Sub influența razelor ultra-violete, aceste substanțe produc o lumină mai mult sau mai puțin vie. E un fel de transmutare care se produce la suprafața sau în masa acestor substanțe; razele ultra-violete, în mod normal invizibile, par a se transforma în contact cu aceste substanțe în raze vizibile pentru ochiul nostru. Din acest fenomen s'a imaginat ușor un vast domeniu de aplicațiuni.

Dacă e vorba de a preciza pe cecuri sau alte acte importante, urmele de ștersături, răsături sau numere ori litere adăugate; dacă vrem să deosebim ceara care a servit la reconstituirea unei stampile de cea care a fost întrebuințată la început; dacă e vorba de a compara petele de diverse naturi sau de a pune în evidență urmele care nu pot fi văzute nici chiar cu lupa, apoi în toate aceste ocaziuni razele ultra-violete ne vor fi indispensabile. Observațiile cu aceste raze se fac într'o cameră întunecoasă. Lampa cu mercur așezată într'o cupă de aluminiu, trimite razele sale către un ecran de sticlă peste care s'a așezat un strat de oxid de nichel. Ecranul de sticlă devine în acest fel opac pentru lumina vizibilă, dar foarte transparent pentru razele ultra-violete.

Mănunchiul de raze invizibile fiind îndreptat către corpul de examinat, se produce imediat fluorescența. Astfel o serie de *Bonuri ale Apărării Naționale*, fiind plătite de două ori, se deschise o anchetă judiciară. Bo-

*) Fluorescența este proprietatea unor corpuri de a transforma lumina ce primesc în radieri luminoase a căror undă este destul de mare. Fluorescența nu este decât o fosforescență de scurtă durată.

nurile au fost trimise la laboratorul de identitate judiciară, spre a se stabili valoarea care fusese scrisă la emisiune pe aceste bonuri. Urmele scrisului original, nu puteau fi văzute nici măcar la microscop. Nu se putea măcar bănuși că ar fi fost ras sau că bonul ar fi fost spălat cu o substanță chimică oarecare.

Dar examinat sub puternicul mănunchiu al razelor ultra-violete, apărură pe Bonul Apărării Naționale niște zone fluorescente cari corespundeau exact cu suprafețele spălate, pe când liniile drepte ale numerilor adevărați și cari fuseseră spălate se detașau ca niște trăsături umbrite, pe fondul verzui al celulozei. Frauda era dovedită cu prisosință.

Conductibilitatea electrică.

Se știe din fizică, că nu toate corpurile au aceeași *conductibilitate termică*: ferul e mai bun conducător de căldură de cât lemnul iar acestea mai bun decât amiantul.)*

Acelaș lucru este *conductibilitatea electrică*: oarecari substanțe ca platina, argintul, arama sunt foarte bune conducătoare de electricitate; fierul mai puțin: porțelanul, de loc. Și la lichide se găsesc aceste diferențe: apa curată este foarte rea conducătoare de electricitate; dacă se dizolvă în ea o sare oarecare, devine bună conducătoare.

În rezumat, ca și în spectrografie, cunoșterea gradului de conductibilitate a lichidelor, va putea servi într'o oarecare măsură, a le compara între ele.

Experiența este ușor de realizat. Presupunem că se caută a stabili dacă există vreo indentitate între substanța care a servit a spăla un cek și aceia care a pătat sugativă găsită la bănușit. Se taie câte o bucată din cekul falsificat și o bucată din sugativă. Ambele bucăți se macează separat și în condițiuni speciale, în câți-va centimetri cubi de apă destilată.

Cele două soluțiuni astfel obținute sunt așezate, pe rând într'o eprubetă cilindrică în care se vără doi electroizi de platină. Aceștia se leagă cu un circuit electric, care permite grație unuia din aceste elemente de conductibilitate variabilă, de a se calcula gradul de conductibilitate a lichidului tot așa de ușor ca și o balanță, care prin greutatea variabile, dă posibilitatea de a se cunoaște greutatea fixă a unui corp.

Se poate ști cu exactitate în ce moment echilibrul electric este obținut. Aceasta se obține printr'un receptor telefonic care primește curentul electric dela circuit prin ajutorul unui amplificator: când echilibrul este atins, membrana telefonului încetează de a mai suna.

Astfel, dacă pentru o aceeași valoare a conductibilității elementului variabil, telefonul rămâne tăcut pentru ambele soluții, este mai mult ca sigur că sugativă găsită a servit la uscarea cekului falsificat.

S'ar mai putea vorbi despre serviciile *antropometrice* și *grafometrice*. Dar acestea, ca și chestiunile ce am arătat mai sus, comportă multă tehnică și trebuiesc lăsate pe seama specialiștilor.

Pentru a arăta numai activitatea poliției judiciare în acest demeniu, putem spune că în interval de un an, au fost scoase 3.653 clișee; s'a tras un tiraj de 4775 probe și acestea s'au comparat cu mai mult de 100,000 fișe.

Această formidabilă muncă a avut de rezultat să aducă identificarea și inculparea formală a 126 răufăcători.

(„Je Sais Tout“)

EDMOND BAYLE,

Directorul Serviciului de Identitate Judiciară de pe lângă Prefectura Poliției Paris.

*) Mineral care se desface în filamente, resistând puternic la acțiunea focului.

Portretul fotografic va deveni un instrument de cercetare și de recunoaștere folositor numai atunci, când agenții de poliție vor fi familiarizați cu chipul de a-l întrebuința, de a-l analiza, a-l descrie și a-l învăța pe dinafară. Căci spre a vedea sau mai curând spre a pătrunde cece vezi, trebuie să cunoști mai dinainte care sunt punctele ce trebuiesc privite.

ALPHONSE BERTILLON.

REINTEGRAREA MORALĂ A OMENIREI

După congresul aboliționist dela Gratz

Intre problemele de ordin moral, economic și politic, cari frământă astăzi omenirea, protecția femeii și a copiilor preocupă în deosebi anumite cercuri mondiale. Vechile asociații feminine mondiale, cari urmăreau realizarea mărețului scop de a da îndrumare femeii și a o feri de ispitele desfrâului, și-au găsit astăzi un neprețuit aliat în Liga Națiunilor. E un puternic reviriment, care se produce în lumea conducătoare morală a omenirii, iar faptul este indeviazabil, cunoscându-se starea de decădere morală cauzată de război și de urmările lui.

În adevăr, cu toate îngrădirile legale puse de fiecare stat, cu toată activitatea neobosită a societăților de protecție, femeia era și înainte de război expusă atâtor ispite. Oamenii fără de conștiință s'au găsit totdeauna să stea la pândă, urmărind adeseori desgustul de sărăcie și muncă al unora, nevoia de nicăeri ajutorată a altora, sau perversitatea înăscută a câtorva ființe nenorocite, iar din aceste mârșave îndeletniciri făcându-și o meserie rentabilă și ușoară. Toate măsurile de îngrădire și apărare au fost zădarnice; ceea ce se numește obișnuit „comerțul cu carne vie” n'a putut fi stârpit, pentru că se găseau totdeauna „cereri” mai mari decât „oferte” s'ar fi putut face, și pentru că puterea de invenție în procedee și mijloace a „negustorilor” este neepuizabilă. Dar lupta societății împotriva acestui neomenos și imoral „comerț”, a avut totuși unele rezultate până la război. Disprețul era o armă și o garanție. Scoaterea din rândurile oamenilor respectabili, a acelor ticăloși cari vânau fete pentru poftele altora, însemna o delimitare, care pe mulți i-a împiedecat să apuce pe această cale. În același timp, societatea se apăra cu toate mijloacele, părinții își supravegheau copilele, iar asociațiile pentru apărarea morală a femeii se puteau ușor orienta, având sprijinul tuturor.

După război însă lucrurile s'au schimbat. În timpul războiului, deplasări mari de oameni, cari se deprinseseră a fi înafară de legea și morala, cunoscute în mod curent, au dărâmat vechi și bune prejudecăți morale și au ridicat desfrâul la putere de dogmă. Femeile, cari au scăpat, prin forța împrejurărilor sau prin virtutea lor, nepângărite de această decădere, au rămas totuși cu depresiunea morală a celor văzute și auzite. În sufletul omenirii sbuciumate s'a surpat ceva, s'a surpat bătrânul templu al cinstei trupești și sufleteste, al binelui, al moralei și al rușinei. Iar în locul respectabilei ruine a năpădit bălăria cinismului, a poftelor materiale nemăsurate, a dezonoarei și a desfrâului.

E destul să privim în jurul nostru ca să înțelegem toată grozăvia lucrului. În toate obiceiurile noastre de astăzi este ceva care sfidează, ceva bolnav, ceva care ne ametește ca o beutură tare. Imbrăcămintea tinde spre prezentarea cât mai tipică a animalului din om: femeia cât mai mult goală pentru ca să escite bărbatul cu umerii expasiv de lărgiți, cu talia lăsată mult prea jos peste normal, cu picioarele scurtate prin lungimea hainei și amputarea pantalonilor lărgiți pe crapse, așa fel încât reprezintă mai mult urangutanul strămosesc, decât descendentul lui de astăzi.

Jocurile nu mai au nevinovația și suavitatea de altădată. Nu mai e într'insele ritmul măsurat și calm, eleganța discretă a mișcărilor, decența apropierei celor două sexe. Și doară și altădată jocul a fost un excitant al sexualității, creiat din impulsul spre procreiere, cu o încercare a specimenelor cari trebuiau să dea cel mai desăvârșit exemplar de perpetuare a speciei. Altădată însă acest examen se făcea cu discreție și pudoare. Astăzi jocul este o bațjocură. Nu este nici eleganță nici gingășie în această inutilă risipă a forțelor seksuale, ci o grotească pervertire a simțurilor în sunetele unei muzici fără ritm și fără melodie.

O degenerare regretabilă se simte în toate acțiunile omeniești, în scăderea respectului pentru armonie și frumos, pentru cultură, pentru religie. Muzeele, bibliotecile, bisericile rămân goale; în schimb barurile și „ceaiurile dansante” se înmulțesc, pătrunzând până și în cele mai oneste familii. Iar odată cu aceste se înmulțesc și negustorii de carne vie.

În fața acestui dureros tablou al vieții noastre de astăzi, în fața acestui desfrâu aproape general, rezerva morală a omenirii avea chemarea să reacționeze. Dar cât de slăbită este astăzi rezervă morală! În 1913 un congres pentru protecția femeilor a întrunit la Londra reprezentanții a 130 state. La congresul ținut acolo în 1923 și cu acelaș scop, numărul statelor reprezentate n'a atins nici jumătatea numărului din 1913; iar la congresul ținut anul acesta la Gratz, abia s'au putut aduna reprezentanții a 25 de state.

În aceste date este un puternic indiciu despre greutatea luptei ce trebuie dusă pentru reintegrarea morală a omenirii. Deci, cu atât mai mult trebuie să ne strângem rândurile și să ne adunăm forțele.

Din ancheta făcută în toate țările de Liga Națiunilor prin d. Auerbach, membru al comisiei de experți, cât și din desbaterile congresului de la Gratz, rezultă că principalele focare de corupție, unde negustorii de carne vie lucrează în voie, sunt țările cu valută scăzută. Aici lipsurile populației fiind mai mari ispitele pot lucra cu mai mult succes. Deasemenea în America, emigranții fiind în prea mare număr și neavând de lucru, negustorii de carne vie pot face „afaceri” strălucite.

O altă cauză a răspândirii desfrâului sunt filmele obscene, ca și cele erotice de mare montare. Femeile și fetele nevoiașe văd la cinematograful o viață de lux și de desfrâu, și râvnesc la ea. Cum însă nu toate femeile pot deveni mari stele de cinema, majoritatea femeilor, cari visează strălucire, cad în falșă strălucire a prostituției.

Pentru aceasta este bună intenția congresului de la Gratz de a combate casele de filme, cari și-au făcut o specialitate din fabricarea filmelor obsece și erotice. Dar atâta nu este destul. Comerțul cu carne vie poate fi înfrânat cu un riguros control polițienesc, precum și prin măsura de a se opri, în toate țările primirea străinelor în casele de toleranță. Prin aceasta s'ar localiza comerțul cu femei în granițele statelor și, implicit s'ar putea lupta cu mai mult succes contra ticăloșilor, cari trăiesc din specularea femeilor fără ajutor.

Problema însă nu se poate rezolva decât extirpându-ce răul de la rădăcină. Și aici intervine rolul societăților pentru protecția femeii și a copiilor, cari sub scutul și îndrumarea Ligei Națiunilor, au misiunea de a sta de veghie ca femeile nevoiașe să nu cadă pradă desfrâului, ci să capete de lucru pentru a-și asigura o viață onestă.

O vastă activitate se poate desvolta în acest scop. Societățile feminine pentru protecția femeii și a copiilor, fiindcă nu pot exercita un control real al străzilor, localurilor de consum și de perdiție, al atelierilor, prăvăliilor și familiilor chiar, pot crea însă, alăturarea de alte școli și instituții utile, școli speciale unde să se instruiască inteligente și abile agente de poliție. Din aceste școli apoi să se furnizeze oficiilor de poliție ale statului agentele necesare la combaterea relelor moravuri publice.

Desigur că, înainte de toate, și pentru aceasta o bună inițiativă să poată da roade, este necesar ca legile privitoare la bunele moravuri să fie ceva mai severe și mai precise, după cum este necesar să se creeze legi speciale și pentru protecția femeii și a copiilor. Și atunci vom ajunge să avem desigur o mai bună morală.

E. PULCA, polițai.

PREMII, GARDIENI ȘI ÎNCHISORI

Premiile și recompensele la cari a recurs în ultimul timp poliția și justiția noastră, pentru a putea descoperi și prinde pe unii delinvenți și acuzați — au dat loc la o vie polemică de presă. Cât am putut urmări această polemică, ostilitatea împotriva acestei metode e generală. Între severă condamnare și fină ironizare s'au mișcat toate criticile. Și totuși condamnarea în mod absolut a metodei, nu este justificată. Mai întâi însăși necesitățile realității o justifică. Mulțumită ei a fost prins Dâmboviceanu. Apoi ea nu a fost inventată la noi. E practică în multe țări ca un auxiliar al resurselor polițienești. În Germania de exemplu metoda premiilor pentru prinderea criminalilor este generalmente admisă. Se relevă chiar ca un merit deosebit că la Berlin, dacă se descopere noaptea o crimă, dimineața, în zori de zi, când primii muncitori se duc la lucru, pot ceti pe ziduri afișul portocaliu, prin care se anunță crima și se promite și premiul pentru cei cari vor da indicii cari ar duce la descoperirea criminalului. Stat și particulari concură la furnizarea sumelor necesare pentru aceste premii și în bugetele polițiilor figurează fondurile pentru alimentarea lor.

Evident că ele nu scutesc poliția de datoria de a cerceta. Ele sunt numai încă o cale, pe care se poate spera să se ajungă la descoperirea vinovatului sau vinovaților. Adesea primele indicațiuni ce parvin poliției mulțumită metodei premiilor, nu sunt decât o slabă îndrumare a cercetărilor, capătul firului care poate conduce prin labirintul încurcat al drumurilor lăsate în urma lui de cei căutați. Pericolul, singurul pericol pe care-l implică premiile și recompensele este că poliția ar putea să se lase numai în nădejdea lor, că ingeniozitatea combinatorie a detectivului ar putea slăbi, în așteptarea delatorului care să-i înlesnească opera. Mai e un pericol de ordin moral. Acela de a crește și încuraja speța puțin simpatică a delatorilor. De aceia socotim că la metoda premiilor nu trebuie recurs decât în cazuri de crime calificate, când sunt căutați criminali și bandiți de rând, în care scopul urmăririi, nu este atât răzbunarea socială, cât prevenirea unor noi crime.

Cu ocaziunea fugii lui Dâmboviceanu, care a fost precedată de cea mult mai grozavă în consecințele ei, a lui Tomescu, s'a discutat mult și chestiunea pazei și transportului deținuților la noi. S'au propus chiar și anume mijloace preventive, de cari nu ar trebui să se uzeze decât în mod cu totul excepțional: încătușarea de exemplu. Dar se uită că cătușele n'au împiedicat în totdeauna evadările.

Noi credem că este vorba aci de o chestiune mult mai vastă. Transportarea deținuților pe jos, pe uliți, nu e demnă de vremea noastră. Idealul este ca închisorile să fie în chiar clădirile justiției, cum este cazul în Ardeal. Așa se practică mai pretutindeni în Occident. Dar dacă nu avem încă mijloacele financiare pentru aceasta, atunci trebuie cel puțin ca deținuții printre cari sunt unii acuzați cari vor dovedi inocența lor, să fie transportați în totdeauna în trăsuri închise.

Apoi credem să este și nepractic și neoportun ca garda închisorilor și deținuților să fie făcută de armată. Soldatul, care slujește țării, primește să facă sacrificiul celor mai frumoși ani ai adolescenței, ai tinereții sale, pentru a se pregăti în vederea apărării țării, nu pentru a

exercita un rol care cere o pregătire specială și a asuma o grea răspundere în exercițiul unei meserii pe care n'o cunoaște. Căci paza deținuților este o profesiune, dovedă că în tot occidentul există corpuri speciale cari îndeplinesc acest rol. Ce vină are soldatul de sub paza căruia Dâmboviceanu a scăpat în condițiunile știute? A fost el pregătit pentru o asemenea pază? Se crede oare că-i de ajuns ca să-i se spuie: „Să nu-l scapi, că intri în pușcărie!” pentru ca să fie hârșit împotriva tuturor acelor infinite mijloace de evadare, pe care le iscodește și le meditează răufăcătorul pe când trândăvește în atmosferă încărcată de crimă a pușcăriei? Și apoi să nu fie oare periculos contactul acesta între soldat și delinvenț? Atingerea aceasta, care adesea ia forme intime, cum poate vedea oricine pe stradă, când trece câte un convoi de deținuți, să nu implice o mare primejdie morală?...

În fine, mai există la noi problema închisorilor în întregimea ei. Telegramele au relatat că la al nouălea congres internațional al închisorilor, Sir William Joynson Hicks, ministrul de interne al Angliei a spus:

„A trecut vremea aceia când guvernul socotea că și-a îndeplinit datoria către societate dacă a arestat pe vinovat. Lipsind de libertate o ființă umană guvernul își ia noui răspunderi în ce privește tratamentul și educarea vinovatului în cursul încercării sale. Acesta nu pierde drepturile sale de om fiindcă a călcat legea. Nu trebuie să iasă din închisoare în așa condițiuni ca să nu-și poată relua locul său în societate..”

Cu alte cuvinte, închisoarea trebuie să fie o instituție de îndreptare, nu o școală a crimei și imoralității. Ori, cine a avut ocaziunea să cunoască viața din cele mai multe din închisorile noastre, a constatat lucruri îngrozitoare. Acum de curând d. Condruș a publicat impresiunile sale dela Văcărești: Minorii stau aci alături de îmbătrîniții în rele și aud cum aceștia se mândresc etalându-ți isprăvile. Corupția pătruns și în pușcărie. Nevinovați stau cu anii fără a fi cercetați sau liberați. Cine știe dacă nu se pun acolo la cale și crimele și hoțiile ce se vor comite după expirarea osândei?...

A îngriji de închisori, este lucru tot atât de important, ca și a îngriji de școli. Economie nu este admisibilă în acest caz. Școala trebuie să asigure sănătatea morală a generației prezente. Nu toți câți stau în pușcărie sunt cei mai răi. Și cei mai mulți dintre dânși pot fi readuși pe calea binelui. Aci e o operă de îndeplinit! Știu că au încercat-o unii oameni generoși pe cari întâmplarea i-a adus în fruntea administrației închisorilor. Dar în practică s'a făcut până acum din cale afară de puțin și în perioada postbelică nevoia de a se face ceva, a devenit mai acută. Nu e vorba aci numai de o acțiune dictată de dragostea de aproapele, ci de o acțiune dictată de interesul egoist ce-l are fiecare cetățean de a întreține sănătatea morală a societății. Ajunge pentru a înțelege aceasta ca fiecare cetățean să-și dea seamă de faptul că el crede că pușcăriile sunt locașul unde se reprimă și se îndreaptă criminalii și când colo ele sunt locașul unde acești criminali se formează, unde inocentul sau vinovatul de un mic delict, trece înalta școală a crimei care mâne îl va preface într'un monstru al societății.

B. BRĂNIȘTEANU

Știm cu toții că poliția noastră lasă foarte mult de dorit, din toate punctele de vedere. Lipsită de ori ce organizare, cu un personal insuficient, prost remunerat și rău recrutat, — să-o mai lăsăm încă în starea aceasta, ar însemna că nu ne dăm în-deajuns seama de menirea ei, și că nu cunoaștem atribuțiunile de un ordin atât de înalt ce cad în sarcina poliției.

Alexandru C. Constantinescu.

Raportorul „Legii de organizare a poliției generale a Statului, din 1903”.
Actual Ministru de domenii.

INFORMAȚIUNI

S'a interzis introducerea și răspândirea în țară a ziarului „*Kanadai Magyar Ujság*“, care apare la Montreal în Canada.

Dir. Pol. și Sig. Gen. No. 44152/1925.

S'a interzis introducerea și răspândirea în țară a revistei „*Pesti Futár*“ care apare la Budapesta.

Dir. Pol. și Sig. Gen. No. 34156/925.

S'a interzis introducerea și răspândirea în țară a revistei „*Der Deutsche Gedanke*“ (Ideea Germană), care apare la Berlin.

Dir. Pol. și Sig. Gen. No. 34151/925.

S'a interzis introducerea și răspândirea în țară a ziarului „*Párisi Munkás*“, care apare la Paris.

Dir. Pol. și Sig. Gen. No. 34150/925.

S'a interzis introducerea și răspândirea în țară a broșurei „*Jónás Mari története*“.

Dir. Pol. și Sig. Gen. No. 34155/925.

S'a interzis introducerea și răspândirea în țară a ziarului „*Der Abend*“, ce apare la Viena.

Dir. Pol. și Sig. Gen. No. 34157/925.

S'a interzis introducerea și răspândirea în țară a ziarului bulgar „*Zname na Truda*“ (Drapelul Muncii) ce apare la Sofia.

Dir. Pol. și Sig. Gen. No. 34159/925.

S'a interzis introducerea și răspândirea în țară a ziarului „*Ostdeutsches Volksblatt*“, ce apare la Lemberg.

Dir. Pol. și Sig. Gen. No. 34160/925.

S'a interzis introducerea și răspândirea în țară a revistei medicale unghurești „*Therapia*“, care apare la Budapesta.

Dir. Pol. și Sig. Gen. No. 34161/925.

S'a interzis introducerea și răspândirea în țară a ziarului „*The Jewish Morning Journal*“, care apare la Newyork.

Dir. Pol. și Sig. Gen. No. 34158/925.

S'a aprobat introducerea și răspândirea în țară a ziarului „*Köztársaság*“, care apare la Paris.

Dir. Pol. și Sig. Gen. No. 34154/950.

S'a aprobat introducerea și răspândirea în țară a cărții „*Gospodin Veliki Novgorod*“ scrisă în limbă rusă de către A. V. Bolotov și tipărită la Paris.

Dir. Pol. și Sig. Gen. No. 37510/925.

S'a interzis introducerea și răspândirea în țară a ziarului „*Altdeutsches Volksblatt*“, care apare la Lemberg.

Dir. Pol. și Sig. Gen. No. 25044—1925.

S'a interzis introducerea și răspândirea în țară a ziarului bulgar „*Pošta*“, care apare la Rusciuk.

Dir. Pol. și Sig. Gen. No. 25035—1925.

S'a interzis introducerea și răspândirea în țară a revistei americane „*Die neue Zeit*“, care apare la Chicago.

Dir. Pol. și Sig. Gen. No. 28128—1925.

Autorizațiunile trupelor teatrale

Ministerul Cultelor și Artelor, cu adresa No. 28362—925, ne aduce la cunoștință, că de către unele prefecturi de județe, poliții și primării se acordă trupelor teatrale autorizațiuni de a juca fără o prealabilă autorizare din partea aceluși Departament conform dispozițiilor date prin circulara cu No. 32931 din 25 Iunie 1925, trimisă și acelor autorități.

Intrucât Ministerul Artelor ca autoritate superioară de îndrumare și control a tuturor manifestărilor culturale artistice din țară, este în măsură a cunoaște mai bine activitatea trupelor de teatru, cât și pe artiști, autorizațiile date de autoritățile locale, fără o prealabilă aprobare din partea aceluși Departament, — pot înlesni propaganda culturală străină și chiar da prilej la acte de iredentism în țară. De aceea pe viitor nu se vor mai da de către nici una din autorități trupelor teatrale de ori ce gen, ce folosesc altă limbă decât cea oficială a Statului, autorizațiuni de a juca în acele localități, fără cuvenita autorizare din partea Ministerului Artelor.

Min. Int. Dir. Adm. Gen. No. 59975/925.

Premii ofițerilor de poliție

Unele primării obișnuind să acorde poliției remise din sumele încasate ca amenzi la Legea și Regulamentul controlului streinilor, se aduce la cunoștință, că întrucât Legea Constabilității publice este categorică și prevede că toate sumele ce se încasează în contul comunelor, trebuiesc să se verse ca venit pe seama comunelor, deci pe viitor se vor lua măsuri ca dispozițiunile art. 66 din regulamentul Legei Contabilității Statului să se explice întocmai, vârsându-se îndată la perceptorii Statului în comptul comunei, totalul sumelor încasate în baza procesului verbal de constatarea infracțiunii.

Rămâne ca primăriile, cari ar voi să acorde astfel de premii ofițerilor de poliție să găsească fondurile necesare prin deschideri de credite în conformitate cu Legea Contabilității publice.

Min. Int. Dir. Pol. și Sig. Gen. No. 24532 din 14 Mai 1925.

Copie de pe ordinul circular No. 23336.

Ministerul a constatat, că unele primării au admis să se dea o remiză poliției din incasările amenzilor aplicate infractorilor la legea și regulamentul pentru controlul streinilor.

Intrucât art. 66 din regulamentul legii menționate, prevede că ofițerii de Poliție, autorizați au încasat amenzile aplicate, odată cu încheierea procesului verbal de constatarea infracțiunilor sunt datori a vârsa bani de îndată perceptorilor Statului în folosul comunei, unde s'a constatat infracțiunea și cum acest procedeu nu este prevăzut în lege, ca astfel de remize să se acorde ofițerilor de poliție, avem onoare a vă ruga să luați măsuri urgente ca remizele în chestiune să nu se mai acorde sub nici un motiv.

Călătoriile ofițerilor de poliție pe CFR.

Semnându-se de către organele de control, că adeseori la reviziile de trenuri de diferite linii C. F. R. din țară întâmpină mari dezagremente și neplăceri cu anumite persoane, ca sergenți de poliție sau alți funcționari și chiar persoane străine de funcțiuni, cari călătoresc singuri sau cu familia, având ca legitimați de călătorie autorizațiuni de călătorie gratuită pe C. F. R. Se comunică că scopul pentru care trebuie emise aceste autorizațiuni de către autoritățile polițienești. este de a se trimite gratuit extrădații, expulzații, alienații, mușcații de câini turbați etc. cum și insoțitorii lor, iar nu pentru a înlesni interesele personale atât ale șefilor respectivi cât și ale subalternilor.

Pentru a se pune capăt abuzurilor se fac în dauna Administrației C. F. R., cu aceste autorizațiuni și pentru ca personalul de cale ferată să fie scutit de-a mai întâmpina astfel de dezagremente să dispună ca Brigazilor de Siguranță, Prefecturile de Poliție, etc. autorizate cu emiterea acestor fel de autorizațiuni să se conforme strict dispozițiilor din Instrucțiunile, cari sunt reproduse atât pe prima pagină cât și pe verso autorizațiunii, punându-se totodată în vedere emitenților că se vor face direct responsabili pentru cazurile ce se vor mai constata, și vor fi obligați a plăti costul de transport pe C. F. R.

U R M Ă R I Ţ I

Stanciu Moraru, perceptorul circumscripţiei Arcis, jud. Cetatea-Albă, care a dispărut având asupra sa aproximativ suma de 300.000 Lei și lăsând la hotel acte în valoare de 200.000 Lei.

Semnalmente: născut în R.-Sărat, 33 ani, statura înaltă, corpolența robustă și blond. La prindere va fi înaintat Prefecturii Poliției Cetatea-Albă.

Pleşa Augustin, din comuna Criștior, născut în anul 1895, fiul lui George și Elisabeta, cu următoarele semnalmente: talia 170 cm., fața rotundă, părul negru, ochii căprui, mustața mică neagră. Numitul este bănuit că în anul 1923 luna Aprilie, a asasinat pe tatăl său Pleșa Gh. care în momentul acela au și dispărut dela domiciliul și nu se știe de urma sa. — În caz de prindere va fi înaintat Tribunalului Arad.

Postul de jand. Criștior No. 702/925.

Belényesy Josif, ungar, originar din Diciosâmărtin, Târnava-mică, etate 23 ani, talia 170 cm. blond, părul și sprâncenele castanii, ochii căprui, mustața rade, casier al stației C. F. R. Gătaia, jud. Timiș, care în dimineața zilei de 23 Mai a. c. a dispărut din serviciu luând cu sine suma de Lei 55.000 ce era împachetată în ziua precedentă spre a fi trimisă Inspecției Timișoara de către control.

Comp. de jand. Timiș No. 3230.

Nicolas Karadamkis, zis Papa Constantinopolos, de 26 ani, brunet, ochii castanii, talia 160 cm. părul negru, mustața tunsă englezește, vorbește limba greacă, urmărit de autoritățile grecești și Cabinetul I. de Instrucție al Tribunalului Ilfov pentru exrocherii și delapidări.

Comand. Corpului de jandarmi No. 14542.

Müller Rudolf, 29 ani de fel din județul Brașov, având următoarele semnalmente: statura mijlocie, slab, poartă ochelari, fața lungăreață, ochii albaștrii, mustața rade, îmbrăcat cu manta de cauciuc marou deschis, vorbește românește, ungurește și nemțește. A părăsit serviciul fabricii Stancu delapidând suma de Lei 120.000, și registrele de casă.

Compania de jandarmi Ciuc, Nr. 2859.

Ștefan Costea, Măța din Comuna Scărișoara, care este condamnat la 7 luni închisoare. Semnalmente: etatea 45 ani, talia 169 cm. față slabă, părul negru, ochii căprui, fruntea mică semne particulare n are.

Parch. Trib. Turda No. 496/925.

Dispăruți

Luca Ana, din Șoimoșul-Mureșan, care în August 1924 a dispărut din casa părinților săi. Semnalmente: de 18 ani, statură mică, părul blond, ochii albaștrii, schioapă.

Pretura Plasei Deva No. 1014/924.

Zöldi Iuliu, din Arad, care în ziua de 21 Mai a. c. a dispărut dela domiciliul părinților săi. Semnalmente: de 13 ani, 1.59 cm. înalt fața lungăreață părul brunet, ochii bruneți, elev în cl. II. medie la liceul de Stat din Arad.

Prof. Poliției Arad No. 4224/925.

Gheorghe N. Apostoli, care a dispărut dela domiciliul unchiului său Nicolae Lacusteanu, din București Str. Colonel Albu No. 2. Numitul suferă de alienație mintală.

Semnalmente: etatea 27 ani, statura mijlocie, blond, părul mare ondolat, ochii căprui, mustața și barba rade, îmbrăcat cu palton negru, haine griu și ghete negre. La aflare va fi plasat la domiciliu prin Prefectura Poliției Capitalei.

Dezertori

Antoneac Gheorge, dezertor contingentul 1923, de fel din comuna Simincea jud. Botoșani, fiul lui Geoghe și al Ioanei cu următoarele semnalmente: talia 173/91, părul

negru, fața smeadă, fruntea, nasul și gura potrivite, ochii albaștrii, semne particulare nu are.

Comp. de jandarmi Roman No. 4875/925.

Cricovean Nicolae, dezertor din Reg. 31 Inf. Calafat, care în toamna anului 1924, a împușcat în locuința sa pe individul Bulbucan Simion din Comuna Cugir și la jefuit de bani și alte lucruri casnice, fapt pentru care a fost condamnat la muncă silnică pe viață, iar în ziua de 25 Iunie 1925 ora 11 a evadat din închisoarea Tribunalului Deva. Semnalmente: de 24 ani, român gr.-cat. născut în comuna Șeușa județul Alba-Inferioară și domiciliat în comuna Cugir județul Hunedoara, fiul lui George și al Mariei, căsătorit în comuna Cugir, având talia 175 cm. fața rotundă smădă, părul negru, fruntea scundă, ochii căprui, sprâncenele castanii, nasul și gura potrivite, barbia ascuțită.

Îmbrăcat în cămașă albă și cioareci strâmți țărănești, pălărie mică și desculț.

Inchisoarea Trib. Deva No. 278/925.

Evadați

Gerő István, condamnat de Trib. Sfântul-Gheorghe la 2 ani recluziune pentru crima de omor, evadat dela munca câmpului în ziua de 27 Mai a. c., având următoarele semnalmente: etatea 30 ani, talia mijlocie, părul castaniu, ochii căprui, barba rade, brațul stâng operat, născut și domiciliat în comuna Ojdula, jud. Trei-scaune.

Parch. Trib. Deva No. 17. P. 72/925.

Moldovan Adam, evadat dela închisoarea Parchetului Mercurea-Ciuc, în ziua de 18 Aprilie a. c. născut și domiciliat în comuna Sângeorzul-de-Pădure județul Mureș-Turda, țigan de 28 ani, semnalmente: talia 166 cm. fruntea ascuțită, fața lungăreață, chior de ochiul drept.

Parch. Trib. Deva No. 17 P. 79/925.

Farkas Eugen, din Viena Austria) și domiciliat în Petroșani, tâmplar, având următoarele semnalmente: statura mijlocie, fața rotundă, părul blond, ochii albaștrii, sprâncenele castanii, nasul și gura potrivite, dinții lați, mustața rade, vorbește românește, ungurește și nemțește, îmbrăcat în pantaloni de sport, cu ciorapi de vânători, ghete cu talpa de cauciuc, care fiind depus la închisoare a evadat de sub paza gardianului.

Inchisoarea Tribunalului Deva No. 42.

Zvalenzski Wilhelm, de fel din Careii-Mari jud. Satu-Mare de meserie pantofar, pungaș de buzunare, care în noaptea de 7—8 August a. c., a fost arestat pe când a aplicat trei lovituri de cuțit locuitorului Kiss Arpad din Târgu-Mureș, în trenul de persoane ce venea dela Reginul-Săsesc la Târgu-Mureș și care după arestare a evadat de sub paza unui jandarm. Semnalmente: talia 145 cm. fața rotundă, părul și sprâncenele castanii, ochii galbeni, nasul normal, gura cam mare și puțin cam buzat.

Comp. de jand. Târgu-Mureș No. 2872/925.

Incetări de urmărire

Farkas Pinteș și Alexandru Georci, țigani urmăriți de Parch. Trib. Deva cu No. 17 P. 63/925. fiind prinși de postul de jandarmi din Lechința-Săsească.

Rovinari Nicolae, urmărit de Trib. Arad cu No. 117/925 fiindcă s'a prezentat de bunăvoie la acel Tribunal.

Ciuci Dumitru, urmărit de Comp. de jand. Mehedintzi cu No. 6794, fiind prins de Poliția Deva.

Cercetări.

Să se facă cercetări și să ni se comunice, persona căreia în ziua de 4 Martie a. c. din trenul de Timișoara—București, pe distanța Timișoara—Lugoj, i s'a furat un geamantan mic de piele galbenă conținând lingerie bărbătească și mai multe unelte de moară, geamantul fiind găsit la pungașul de trenuri Lupșa Ilie arestat de Brigă da de Siguranță Lugoj.

LUCRURI MICI DIN LUMEA MARE

Furturi originale

În urma unei plângeri a unui dresor de șerpi, căruia i se furase vro-o sută din aceștia, inspectorii de poliție Sepage, Vallin și Picard, au arestat la Paris pe trei din autorii furtului.

Aceștia instalați, în plin aer, făceau o concurență necinstită legitimului proprietar al șerpilor, expunându-i privirilor curioșilor, cari nu vedeau fără oarecare teamă, pe cei trei complici, făcând exerciții, cu un perfect sânge rece, cu un șarpe „asemănător aceluia care a înțepat pe regina „Cleopatra” sau cu „un cobra sfânt a căreia înțepătură produce o moarte în dureri groasnice”.

Acești șerpi, cari nu sunt în realitate decât niște reptile inofensive, produceau venituri apreciabile celor trei „dresori” improvizati, până la apariția inspectorilor de poliție cari rupând cercul spectatorilor au întrerupt și încântătoarea reprezentație. Polițiștii întrebărilor pe neașteptate: „Ai cui sunt acești șerpi cari flueră pe deasupra capetelor Dv.?”

Cei doi hoți, de profesie saltimbanci de bălciuri, locuind în comun, într-o baracă la Pantin se numesc: Pierre Bord, 39 ani, condamnat de 25 de ori, Edouard Dage, 50 ani și Louis Fiquet, 32 ani, au fost depuși.

Principalul autor al furtului cunoscut sub porecla de „Rigadin” nu a putut încă să fie arestat.

În ce privește pe nenorocosul domptor, el nu a putut reîntra în posesia, decât a unui mic număr de șerpi dresați, cea mai mare parte din aceștia fiind vânduți în diferite localități, pe prețul de 2 fr. bucata.

O colonie a expungașilor

În Statele-Unite există o colonie, unde se trimeteau toți acei oameni cari se ocupau cu lucruri necinstite. Această colonie de pungași, se află situată în sudul Californiei, într'un mic ținut încântător numit Pomona Valley, unde cresc cele mai frumoase fructe din lume.

La început, colonia nu număra decât vre-o 60 membri, dar astăzi numărul lor este de peste 5000.

Viața pe care o duc ei, este în contrast cu cea pe care au dus-o fondatorii acestei colonii.

Băuturi spirtoase nu întrebuițează de loc, căci sunt scârbiți de această băutură pe care au consumat-o indeajuns înainte. Ei se hrănesc numai cu brânzeturi, fructe și nu beau decât apa curată și rece a izvoarelor.

Indeletnicirea bărbaților este creșterea vitelor și cultura măslinilor și a portocalilor, care sunt din belșug în valea Pomona.

Femeile se ocupă cu gospodăria și îngrijirea copiilor.

Locuitorii acestei colonii nu sunt în curent cu evenimentele științifice sau politice, căci nu citesc cărți sau gazete. Nici un locuitor al acestei colonii nu este știutor de carte.

Conducerea coloniei este încredințată unui stat de oameni bătrâni, cari dirijează întreaga gospodărie a ținutului.

Orașul cel mai apropiat de colonii se află la o distanță de 300 km.

Coloniștii trăin! astfel, duc o viață liniștită și frumoasă în mijlocul naturii încântătoare.

Maimuța - polițist

Un comerciant bogat din Buenos-Aires, numit Malatesta, s'a stabilit de curând la Paris și s'a instalat într'un apartament luxos. Hoții Parisului prinseră de veste și, într'o seară, când toată familia era la teatru, veniră să-i viziteze locuința. Singura vietate

rămasă acasă era o maimuță domestică, pe care Argentineanul și-o adusese din patria sa.

Când Malatesta se întoarse acasă, găsi totul scotocit și bănui numaidecât că în absența sa, fusese vizitat de pungași. Când însă se uită mai cu băgare de seamă, văzu că nu lipsește nimic.

Maimuța îi explică enigma. Ea veni foarte iritată înaintea stăpânului ei, îl duse la o cameră lăturalnică a cărei ușă era incuiată. Argentineanul luă revolverul în mână, deschise ușa și spre mai marea lui uimire, găsi acolo un strein, care ținea mâinile în sus și i se predece imediat.

Explicația era foarte simplă: maimuța surprinsese pe hoț în cursul operației sale și-l incuiase în cameră.

Biblia criticată

La secția polițienească dela poarta Damascului din Ierusalim fură aduși doi Arabi: negustorul Ahmed Madzar și tânărul hamal Iussuf Ragab.

Lui Iussuf îi curgea sânge din frunte și nas, căci Ahmed îi aruncase în cap o pâine veche, tare.

— Ahmed, de ce ai făcut asta? întrebă comisarul.

— Min Allah, ia, Siddi! (E dela Dumnezeu, d-le). Iussuf, Dumnezeu, să-l orbească, a aruncat cu pietre în mine. Eu sunt creștin evlavios. Preotul nostru ne-a citit adesea din Biblie: „Cine aruncă cu pietre în tine, să-i arunci tu pâine!”

— Ahmed, Ahmed, dacă scrie așa în Biblie, de ce nu ai aruncat în Iussuf cu o pită (pâină moale arabă)?

— Umblasa Efendi, nu pricepi Biblia. Atunci Iussuf și toți calicii ar arunca cu pietre în creștinii evlavioși spre a căpăta pite.

— Păcat, zise comisarul, că nu scrie în Biblie cât de mare și cât de veche trebuie să fie pâinea, pe care trebuie s'o arunci în schimbul pietrelor.

Și Ahmed are acum prilejul să-și mărească în închisoare cunoștințele biblice, nedumirit cum e dece Englezii creștini pedepsesc aplicarea practică a Sfintei scripturi.

Sectele religioase din America

Din Los Angeles se anunță moartea lui Herman Schalow, întemeetorul unei religii străni, care are adepți în California.

Se crede, că el a murit victimă a riturilor create de el însuș. Iată ce se povește relativ la sfârșitu-i dramatic:

La o întrunire a adepților săi, care a avut loc la cumnatul său, Schalow, pe jumătate gol, a fost întins pe o masă, culcat pe burță și legat bine în această poziție. Apoi, o femeie a luat o bucată de fier înroșită în foc și cu ea a făcut pe tălpile picioarelor, pe ceafa și pe brațele lui Schalow niște dăre adânci de un deget.

Fanaticul, fără să se vaete, a murit pe urma acestor arsuri pe cari el însuși le-a cerut.

Pedepse ciudate

Cu prilejul Congresului internațional al inchorilorilor, ținut de curând la Londra, ziarul „Daily News” a povestit ciudatele pedepse ce se aplică în Engiltera și America.

O studentă americană, care a condus prea repede un automobil, a fost condamnată să copieze în închisoare un număr mare de articole de lege și nu a fost liberată până nu a terminat tot ce avea de copiat.

Doi băețin din Galia-de-sud, cari au pronunțat vorbe murdare, au fost arestați și condamnați să vie, un timp determinat,

în fiecare dimineață la judecătoria și să citească Biblia timp de o oră.

În America se merge și mai departe cu aplicarea sistemului „pedeapsă după felul vinei”.

La Ohio, doi tineri cari scriseseră cuvinte necuviințioase pe o scândură, au trebuit să le steargă cu limba, sub paza poliției.

Doi negri din New-Orleans, acuzați că au jucat la noroc cu zaruri, au trebuit să joace în zaruri pentru pedeapsa lor: care a avut o cifră mai mare, a fost condamnat la o săptămână închisoare; celalalt mai puțin norocos, a trebuit să stea două luni în pușcărie.

La Indianopolis s'a hotărît ca pe viitor orice șofer care va pricinui o nenorocire să fie închis timp de o oră, în camera mortuară, cu victima sa.

Greșeală fatală

În anul 1888, celebrul Lombroso se adresase șefului de atunci al poliției de siguranță din Paris, Goron, cu cererea înscris de a-i trimite pentru opera sa în lucru „Femeia criminală” fotografia de criminală.

Goron se grăbi să satisfacă cererea savantului. Când a apărut cartea, Lombroso, din recunoștință, a trimis și lui Goron un exemplar. Acesta se putu convinge că savantul întrebuițase în mod larg materialul ce-i trimisese. Fotografiiile reproduse erau comentate pe peste 50 de pagini. Lombroso explicase pe larg, la fiecare fotografie, cum obrazul cutare avea stigmatele tipice ale criminalii din pasiune, cum altul avea semnele caracteristice ale criminalii influențată de alcool ș. a. m. d.

Cartea era foarte interesantă și constructivă.

Când Goron examină apoi mai cu atenție fotografiile, el făcu deodată o descoperire urâtă: când a trimis lui Lombroso fotografiile, greșise sertarul biroului său; în loc să deschide sertarul din stânga, deschisese pe cel din dreapta și nu trimisese lui Lombroso fotografiile de femei criminale, ci de negustorese, cari ceruseră poliției, adăogând fotografiile lor, autorizații pentru exercitarea meseriei.

Un ceasornicar mai tare, decât un pungaș

Trucul — căci e vorba de un truc — nu e prea cinstit, dar trebuie luat în seamă că și clientela e și mai puțin cinstită. Judecați!

În mai multe ziare din Philadelphia a apărut anunțul următor: „găsit eri după masă, pe Chestnut-Street lângă poșta un ceas de aur. A-l reclama biurolului Smith, contra spezelor de inserare.”

D. Smith s'a așezat a doua zi în biroul său și la 9 ore dimineața primi vizita unui om îmbrăcat sdrenieros și având ochi hrăpăreți.

— Am venit pentru ceas, spuse el.

D-l Smith nu arată nici bănuială, ci scoase din pupitru un mare ceasornic din imitație de aur și întrebă.

— Acesta e?

— E al meu, se grăbi să spună vizitatorul.

— Spezele de inserare se ridică la 10 dolari, spuse d. Smith.

Figură streinului se întunecă.

— Zece dolari? spuse el cu neîncredere.

Vizitatorul se codi puși la urmă plăți și luă ceasul.

Când acesta plecă, d. Smith, pregătindu-se să primească pe viitorul vizitator, trase dintr'un mare sertar de dedesubtul mesei un ceasornic asemănător aceluia pe care îl dase mai înainte și îl așeză frumos pe pupitrul său...